

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

సంస్కృతి వ్యవస్థాపక సమితి, మచిలీపట్టణము:—
ఈ సంస్థము 1900 వ సం. వార్షిక నివేదికను 24-వ తేది సోమ
వారము సోమవారమున విశాఖపట్టణములో జరుప
బడినది.

రిజిస్ట్రేషన్ గ్రంథాలయము:— 1900 సంవత్సరమున గాజ
మహేంద్రవరమున స్థాపించబడిన శ్రీ సర్వసామ్రాజ్యభాండా
గారము ఈ సం. 15-వ తేదిని ఇండియా గవర్నమెంటు 1860
సం. 21-వ చట్టము ద్వారా రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడినది.

గుంటూరు జిల్లా తెనాలి తాలూకా దోనేపూడి గ్రామ
ములో 16-12-1917 ఆదివారమునాన ఆంజనేయ పుస్తక
భాండగాములు పెట్టబడినది. నిమ్మగడ్డ వెంకట్రాయయ్యగారి
అధ్యక్షత్వమున ఆంజనేయ పుస్తక భాండము. 1918 జనవరి 6 తేది
బహిరంగమున జరిగినది.

హరికథా సాటిపరీక్షలు:—ఆదిభట్ల నారాయణరా
వుగారిచే నిర్వహించిన “శ్రీమద్భక్తకవ్యలు” హరికథగా
చెప్పి మెప్పుకొనబడినది. ఈ పరీక్షలు ముగిసిన తరువాత
బహుమానములు పంపిణీయైనవి. పరీక్షకు రాగోరెడి హరికథలు
వరల్లాడులు జనరలు నెలకొనవలసిందిగా ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకు
కథా కాంక్షిటీవల్ కమిటీ నందిగాను, నందిగాను తాలూకా
కృష్ణాజిల్లా, ఆదివారమున తెలిపిరి.

వందములు:—ఈనెల 29, 30, 31 తేదీలను మచిలీ
పట్టణముందు గల ఆంధ్రజాతీయకళాశాల హాలులో జరుప
బడినది. కృష్ణా గుంటూరునుండి విశ్వబ్రాహ్మణ నవమ
మహాసభాగ్రామసభ్యులను తెనాలి హాలులనుండి
పాఠశాలనుండి వందములను వందములను గాన
పు పట్టపరీక్షలు జరుపమింద ప్రయత్నించుచున్నట్లు
నల్లపాటి కాసురాజుగారు వహించుచు, సంపూర్ణవనాది
గుణగణపూర్ణులైన వీరు మా కార్యకర్తలనుండియు—పోతే
పల్లి నుభయ్య, ఆచార్యులనుండియు.

గోదావరి జిల్లా పితాపురం ఇలాకా కొండవర గ్రామము
నందు మహాసభాసభ్యులు, ఉదారమూర్తి యెమ్మ ప్రభాకర్
నొండ్రి ప్రభుత్వమునాగి గౌరవమునకు పాత్రులై తాలూకా
హార్డు సభ్యులగు నియమితులై ప్రజాసేవ చేయుచున్న చెలి
కాని శ్రీ శ్రీ వాడ్రాజయ్యగారిని వెలమవారు గలరు. తన
బ్రహ్మదండీక చేతుల కొట్టించిన యొకరు వీరివై పితాపురం
మేట్టేటికోటలో కేసుచేయగా మేట్టేటిగారు శ్రీ వాడ్రా
గారికి మాత్రము 1 మాస జైలువా నిధించిరియు ఇది
అన్యాయమనియు ఒకరు వాదించుచున్నారు. అన్యాయమైన
వో అప్పీలు చేసి న్యాయము సడయవచ్చును.

చదువుల సన్మానము:—9 వ తేదిని గ్రామములో
త్రిపురనేని రామస్వామి వారిస్థూరు గారిని సన్మానించుటకై
యొక పంపు సభాసభ్యులు, తల్లిదండ్రులు ఆయా గ్రామముల
చాడగిగానూ, కాజమాన్యులను సహించిరి. తాము సన్మానింప
బడిన యాంధ్రము బోధకుగారు తేచి, యూరపు మున్నగు
విదేశములనుండి కొలదికొనియుండి మత్తుజేత
మున కుగడె చివాడ గుట్ట, తమ సహజానంద శాస్త్రి
వాదమున సమస్తలైన పదహారవయస్సు లై పోవునట్లు,
వివిధ దేశముల గలయోచనల కర్మసారములను గురించిన
మన దేశములను గల కట్టుబాట్లను గురించిన జనసామాన్య
ములకు బోధించునట్లు విశ్వవిద్యాలయము చేసిరి. పురయవకు
లందరు కలసి గ్రామమున పుస్తకభాండగాముల తేచి కొర
తను వీర్యవేది ఘోషము 300 గ్రంథములను ప్రోత్సహించి బారి
స్థూరుగారి బాంధవ్యమున నాయకత్వము చేయవలసినదిగా చేడి
రి. ఆంధ్రజాతీయ బాంధాగ్రామమున మనకుగల్గు లాభములను
గూర్చియు వానిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయుని గుణగణంబులను
గూర్చియు పుచ్చలముగా వాద్యనించి సమస్తలైన సంతసించు
నట్లు వానిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయుని పుస్తక భాండగామ
మనయే పేడది. అంతరము ఆయా వేంకటపతి చాడగారు
ప్రసిద్ధులగు ఆయా వందలవందల వందలవందల వందల
చాడగారు బాంధాగ్రామమున బాంధాగ్రామమున బాంధాగ్రామమున
మును జూపుచు సమస్తలైన ఘోషము 300 రూపాయల
చందాలు పంపించిరి. అంతరము సమస్తలైన తమ సన్యతా
మోదమును, దేవుడు, కరకాళిభట్టలతో సభ ముగించిరి.—
మూలమున గోపాలకృష్ణయ్య.

కార్మికవిద్యల ప్రోత్సాహము.

కర్నూలి (హరికథా రాష్ట్రము) అమెరికా సంయుక్త
రాష్ట్రములు) నుండి ఆ. నారాయణరావుగారు మా కిటులు
వ్రాయుచున్నారు:—

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల క్రమముగా వృద్ధిపొందు
చున్నది వినుటకు మిక్కిలి సంతసము కలుగుచున్నది. ఈ
విద్యాలయము స్థాపించబడి యున్నది 8 సంవత్సరములు కావ
చ్చుచున్నది. అయినను, మనదేశము లింకను దీని స్థిరపోషణ
మునకై కావలసిన సహాయము చేయకపోవుట సంతాపకర
మైన విషయము. ఎవరో యీ విద్యాలయమునకై సహాయ
కట్టుకొని పనిచేయుచున్న కొందరు తమ పనిపాటలను మాను
కొని భిక్షకు బతులుచేరియెడల, కాలువపుక జీతములకై
పనిచేయుచున్న ఉపాధ్యాయులకు జీతములైన ముట్టునో
లేదో తెలియును. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకై విశేషమైన ఆందోళ
నము జరుగుచున్న ఇక్కాలమున రెండుకొట్టినచోషణను లొక్క
పాతకాలను విద్యుహింపలేకపోవుట అంత ప్రత్యక్షమైన సంగతి
కాదు. ఆంధ్రజాతీయకళాశాల ఆంధ్రుల యభివృద్ధికి కావలసిన
సమస్త ప్రకరణములయందును ప్రకాశించి, మాత్రమే పరిశ్రమ
లను మాత్రమే విద్యులను ప్రజల కధికమగు సౌఖ్యమును నొస
గుచునంతట, అది సజీవమైనదని చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల తదితర పాఠశాలలలోని విద్య
వంటి విద్యవోడనే తృప్తిపెందినయెడల దానిచే గలుగవలసిన
లాభము దేశమునకు చేకూరజాలదు. ఇతర పాఠశాలలందు
చేరు బాలరక్షికి ఒక మెట్టుగానుండి కొంతవరకు శిక్షను గలసి
అంతట పనిచేయుచుండినయెడల జాతీయ విద్యా విధానము
నెరవేరునది మనము నమ్ముచున్నాము. మనదేశమునందు కళా
విద్యను గలపుటకు పెక్కు పాఠశాల లున్నవి. ఈకళావిద్య
నేలను ముసద్దీపనికి అక్కరకు వచ్చునదిగా నున్నది. ముస
ద్దీపనుల కాశించుచున్న సంఖ్య కావలసినదాని కన్న అధికమై,
రాను రాను, ఒక ఉద్యోగమునకే పోటీ యధికమై, తుదకు
కులకక్షులు సహా బతులుచేరుట సంభవించుచున్నది. ఉద్యో
గములు కులములనుబట్టిగాక యోగ్యతనుబట్టి నిర్ణయింపబడు
నపు డీకక్షుల కంత వ్యవధియుండదు. కేటము కళావిద్య దేశ
మును రక్షింపజాలదు. దేశముయొక్క సంపద స వృద్ధిచేయు
టకు తోడుపడజాలని విద్యవలన లాభములేదు. మన ప్రస్తుత
స్థితియందు కార్మికవిద్య విశేషము కావలసియున్నది. ఆంధ్ర
జాతీయకళాశాల, కళావిద్యవోదాటు కార్మికవిద్యను సహి
తము బోధింప బూనినందున మన యాంధ్రజాతీయ
వీరు నుండి మహాసభాసభ్యులు కలుగగలదని మన మందఱము
నిరీక్షించుచున్నాము. ఈ కళాశాలయందు చేరు విద్యార్థులు
జీవనోపాధికి వెదకులాడకుండ ఇతరుల యనుగ్రహమునకై
కనిపెట్టుకొని యుండకుండ స్వసామర్థ్యము సృష్టికొనినట్లే
ఆధారము బూని, ఏ విద్యయందు శిక్షను గలచినారో దాని
యందు ప్రవేశింపజేసి, సుఖజీవనమునకు ఆత్మగౌరవమున
కును దాని చూపించెడల, ఆహా! ఎంతకామ్యమైన కార్యమో
యోచించును.

ప్రస్తుతము ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయొక్క యుద్దేశ
ము నెరవేరకుండుటకు కారణము లేకపోలేదు. ఒకటి కార్మి
క వృత్తులయందు మన దేశములకు గౌరవము లేకపోవుట.
ఇంకొకటి సర్కారు పనికి యెల్లరు నాలుకలు చాచుకొని
యుండుట. సర్కారు పనిలో ప్రధానము అధికారము కాని,
జీతము కాదు. వీరు ప్రజలకు బాధ్యులు కాకపోవుటయు, ప్రజ
లు కేటము ఆహారము లగుటయు, 7 రూపాయలబండ్లతో
సహా మితిలేని యధికారమును చెలాయించుచు గర్వాంధుడై
ప్రజను బాధించుటకు వీలగుచున్నది. ఈ యధికారమోహము
చే, మన దేశములు వెలమువెట్టిగా సర్కారుపనులకై పెనగు
రాచుచున్నాము. కాని, కొలదికాలములో తమ దృష్టిని
కార్మికవిద్యకై మార్చుకొని లేరు. దేశమునందు ప్రతి సం
వత్సరము గూర్చి ఘోషము మొదలయిన పరిశీలనయందు
తప్పిపోవుచున్న యాతములు కార్మిక విద్యను నేర్చుటచేత
తమకే కాదు, తమ దేశమునకు మహాసభాసభ్యులు చేసినవారగు
దురు. ప్రస్తుతము వీరి సంగతి గ్రహింపకపోయినను, ఉదర
పోషణము కష్టమైనకొలది బ్రాహ్మణులు లని, వైశ్యులని భేద
ములేక, ఏదోకా వృత్తిని నేర్పక ఏమిచేయుదురు? ఇట్టివారిని
ఆంధ్రకళాశాల ముఖ్యముగా ఆకర్షింపవలసి యున్నది.

కళాభాగము తదితర పాఠశాలలకు విద్యార్థుల నొస
గుచున్నందున, కార్మిక భాగమున కాట్లానగా పని
చేయుటయందును, మన ఆంధ్రకళాశాల ప్రాధుత్వమునయెడల
దాని యుద్దేశము నొకేదాగు. ఇతర పాఠశాలలందు చేరు
టకై ఆంధ్రజాతీయకళాశాల నొక సాధనముగా నుప
యోగించు విద్యార్థులను చేర్చుకొని లాభములేదు. ఇట్లుజరుగు
నంతకాలము కార్మికవిద్యలందు శిక్షితులగు విద్యార్థుల సంఖ్య
యే కనబడదు. కాబట్టి కార్మికవిద్యను తమ జీవనోపాధిగ
జేయ దలచుకొనిన వారలనే చేర్చుకొనుట బహు ముఖ్యము.

ఆంధ్రకళాశాలయందు ప్రస్తుతము టయిపురయిటింగు, వడం
గము, యంత్రసంబంధమైన పని కొంతవరకు నేర్చుచున్నారు.
ఇట్టివిద్యల నింకను విస్తరింప జేయుట అవసరము. బుక్కు
కీటింగు, ముద్రాపాటు, సిగ్గులింగు, ఆయుర్వేదము, వంటపని,
సంగీతము, చెప్పులు బూటునూ కట్టుట, దున్నెలలు చేయుట,
చెంబులు బిందెలు గుడిగలు గిన్నెలు మొదలయిన పాత
లను చేయుట, పిల్లలకు బొమ్మలు చేయుట, కట్టుపని, నేత
పని, నగిషిపని— యీవిధమైన వృత్తులను చేర్చి మనదేశము
నకు స్థిరమైన యుపకారము నొనర్చవలసి యున్నది. బుక్కు
కీటింగు విషయము చూడు. ఆధునికపద్ధతుల ప్రకారము
జమాఖర్చులు లాభనష్టములు వడ్డీ భాషణలు వ్రాయగల
వర్తకులైన గున్నాడు? మన వర్తకులకు వారి స్వల్పభుక్తు
నిది ముఖ్యమైన విషయము కాదా? వర్తకుల సాతకాలభ్య
రానియెడల మనమే వారియొద్దకు పోయి, యీ విషయము
నందు రుచి బుట్టించి వారిని రాబట్టవలసియున్నది. ఏ న్యాయా
రమున గాని పద్ధతుల సరిగా వ్రాయుట తెలియనియెడల,
తెక్కలను సరిగా ఉంచుట తెలిసికొననియెడల, ఆ న్యాయా
రము సరిగా సాగదు. లాభమో నష్టమో ముందు తెలియనిది
వ్యాపార మేమి సాగున?

ఇక వంట విషయమున మన తెలుగుదేశమున వంటలు
నేర్పినవారే మిక్కిలి యరుగు. పెద్ద పిండివంటలు కాకపోయి
నను, కూరపులుడు చారు పచ్చడి ఉరుగాయలు— వీరినైనను
రుచికరముగ జేయగలవాడు బహు స్వల్పము. గారెలు, బూరె
లు, ఆరినెలు, బొబ్బలు— ఇట్టి సామాన్యపు భక్ష్యములు
తప్ప బహులములలో విక్రయింపబడు మిఠాయిలు, చాల్యాలు,
కారపుడినులు, మొదలయినవి మనయంద్లో చాలమంది
చేయులేరు. ఇక బొంబాయి, మైసూరు, పంజాబు, మలబారు,
కలకత్తాలోగల రకరకముల వంటకముల గొడవయే మనకు
తెలియదు. అన్ని పనులకుంటే వంటపని బహు ముఖ్యమైనది.
ఇది యందఱకు గావలసినది. తగిన వంట మనుష్యులు లేక
యెందరో కష్టపడుట జూచుచున్నాము. కొందఱు తెలుగు
మనుష్యులు దొరకక, అగవదేశమునుండి మనుష్యులను రప్పించు
కొనుచున్నారు.

మనము ఆ మామంటలగుచులు మాత్రమే కాదు, అయోపదా
ములపుష్టివివరమును సమస్తము ముఖ్యముగా గ్రహింపవలసియు
న్నది. ఈపుష్టివివరము బహుముఖ్యమైన విషయము. పిల్లలు
పెద్దలు వృద్ధులు వీలకు ఏకీభియం దే ఆహారనియ్యకలయును?
ఎంత పరిమాణము కావలయును? ఈసంగతులను తెలిసికొన
వలయును. ఇట్లు తెలిసికొనకపోవుటచే గలుగు అవధములు
మిక్కుటము. బ్రాహ్మణు లెంత తెలివిగలవారల మని యను
కొన్నను, అతిబాల్య వివాహములవలనను మీదుమిక్కిలి
నిస్సానపు భోజనమువలనను ఆకాలవృత్తులు పాలగుచు
న్నారు. ఒక సామాన్యపు వ్యాధి వచ్చినచో దానిని నిరోధింప
గల దాద్యమే లేకున్నది. ఈబలహీనపు భోజనమువలన శరీర
బలమే కాదు, బుద్ధిబలము సంతానముయొక్క బలము కూడ
క్షీణించుచున్నది. మనభోజనపు పద్ధతులు ముందు మారవలసి
యున్నవి. నాయుడేము బ్రాహ్మణులు మాంసము తినవల
యునని కాదు. కాని, పుష్టికరమగు వస్తువులను విశేషముగా
వాడవలయును. కరియన్నమును పూర్తిగా విసర్జించి ఇన్నెల
న్నముగాని గోధుమిన్నముగాని పుచ్చుకొనుట యుక్తము.
మన మరలలో తయారుకాబడు తెల్లబియ్యమునెడి వరిపిప్పిచే
త నెందరు సంజా, అతిసూత్రము, నిస్సారము, నిస్సారమునండి
పుట్టు నానావిధములను వ్యాసల పాలై ఆకాలవృత్తులు
పాలగుచున్నానో విచారించును. ఎందరు మనదేశమున నానా
కల్యాణములు చేరిన వారికిని త్రాగి వ్యాధులను పెంచుచు
న్నారో దానినిపుడు గమనింప వలసివచ్చును. ఎందరు బాలెంతరాం
ద్రు తగినఆహారములేక, బలహీనతయచే మృత్యువుపాలగుచు
న్నారో తెలిసికొనును. పరియైన ఆహారము లేకపోయినయెడల
వ్యాధులు ఆకాలవరణము మాత్రమే కాదు, మహా అనర్థదా
యకమగు బుద్ధిమాంద్యము సంగమించుచున్నది. కాబట్టి మన
భోజనపద్ధతులు బహు ముఖ్యమైన విషయము.

ఈ యమెరికాలో వంటపనియందు బి. ఏ. ఎమ్. ఏ.
పట్టములుకూడ సెలవగుచున్నవి. మనలో బి. ఏ. ప్యానైన
వాడు తనాస్తిలుదారులని తప్పు గుడియొకపని చేయగూడదు.
అది దణ్ణము భంగము. ఇక్కడ బి. ఏ. ప్యానైన స్త్రీలు వంట
పనులు నేర్చుకొని, వారు బాలికా పాఠశాలలందు ప్రవేశ
ించి తాము నేర్చిన సంగతులను వ్యాపింపజేయుచున్నారు.
ఇక్కడ సుంచినంట నేర్పినవారికి మనదేశములో మన తనా
స్తిలుదారుల జీతము మించియున్నది. ప్రస్తుతము గమలలో
పనిచేయు సామాన్యపుమానీలకి రోజుజాను 60 రూపాయ
లిచ్చుచున్నారు! యోచించును. వంటపని తప్పకాదు. నీచము
కాదు. అగౌరవముకాదు. అన్ని యుద్యోగముల వంటిదే యిది
యనును. అన్ని వృత్తులు మనసకోటియొక్క సౌఖ్యమునకై
యేర్పడినవే.

మన ఆంధ్రులు సలహాకము ధీమతము అని చెప్పుట తప్ప ఆ పాకము లన్నియు నిపుడు గలిగినవి. కాబట్టి మన యాంధ్రజాతీయకళాకాలవారు మంచి వంటలు తెలిసినవారిని ఇతరరాజధానులనుండి రప్పించి, ఆయాపద్ధతులను మనలో కొంతమందికి నేర్పించి, అట్లు నేర్చుకొనినవారిని పాతకాలలో నియమించి వారిమూలమున వంటపనులు విద్యార్థులకు నేర్పించ వలసియున్నది. వంటపనులకు శ్రీలే పుట్టలేదు. శ్రీలు పురుషులు, ఆందలు చేయదగినవే. ఇదిగాక మన వంటలు లాగు పడుటకును మంచి వంటలు చేయగలవారికి ప్రోత్సాహము కలుగుటకును, సమర్థులగువారికి బహుమానము లిచ్చి సన్మానింపవలసియున్నది.

తెను సంతానముల క్రిందట ముట్టును కృష్ణారావు గారు కవుల శ్రీరామకృష్ణగారు నేను కలిసి రావచంద్ర పురములో జరిగిన గోదావరి మండలసభకు వెళ్లి నాము. ఒక రోజున గుమ్మడికాయల పులుసు, చారు, పనసకాయ కూర చేసినారు. ఆ రోజున కడవచేసిన మనుష్యుడు మాయెద్దనే నియవలసినప్పటికి. ఆ రెండువారే, వంటచేసినవారి యూరు విచారణచేయగా, బందరులోని రామయ్యగారి జట్టు అని కా బోలు చెప్పినారు. మేమును బందరుమనష్యులమే యని చెప్పి సమయోచితముగ వారిని క్లాఫించి ఓటికొరటి చారు త్రాగి నాము! ఇట్టి తెలివినగ మనష్యులకు నానావిధములైన వంటలు నేర్పుటకలన ప్రహారోగ్యము మోయును. ఇక్కడ ఆమె రికాలో మంచి హోటలునకు పోయియెడల అక్కడ పగా సు వంటలు, ఇటలీవంటలు, ఇంగ్లీషు వంటలు రకరకములయిన పదార్థముల మెసకెదరు. అదియేవిధమున మన తెలుగు వంట మనష్యులు వివిధదేశముల వంటలను నేర్చుకొని తమ జాతికి తమ గ్రామమునకు ప్రతిష్ఠ తేలవలసియున్నది.

ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలలో వంటలు నేర్పుటయేనా చదువు అని మీరు నవ్వెదరేమో? వంటపని మాత్రమే కాదు. మంగలిపని చాకలిపని కూడ నేర్వవలయునని నాయుద్దేశము. ఇక్కడి మ గలి, మంగలిపాతకాలలో పని నేర్చుకొని, ఆ పనికి సంబంధించిన పరిక్ష పూర్తియైనవారిని మంగలి పాపును పెట్టుటకు వీలులేదు. పరిక్ష అనగా, దేశచరిత్రలందు ప్రకృతి కాస్త్రమునందు ఆంగ్లవాద్యమునందు కాదు. సరిగా మెండుకలు క త్రించుట, గడ్డముగీయుట మొదలగు పనుల లోనే పురుషులే కాదు శ్రీలుకూడ మంగలిపని నేర్చుకొని, ప్రత్యేకముగా శ్రీలకు సంబంధించినపనులలో అనగా మొగములు దిట్టట, వెండ్రుకలు ముడుచుట, గోధుమియుట మొదలయిన పనులు చేయుచు న్నారు. ఇదిగాక, పురుషులకును వీరు నే వ చేయుటకు సంజేహించుట లేదు. మన తెలుగు మంగలివాండ్రలో ఇప్పటికి సరిగా వెండ్రుకలు క త్రించు పని తెలియదు. ఎవరో సాహెబు రావలయును. మంగలివాండ్రవలన ఎన్ని అంటుడువ్యాధులు వ్యాపించుచున్నవో పరమాత్మకే తెలియవలయును. నేను జపానులో నుండగా ఒక మంగలిపాపులో పనిచేసిన తరువాత ప్రతిపర్యాయము పనిముట్టులను కుద్దిచేయుట చూచినాను. అంత శ్రద్ధగా ప్రతిపర్యాయము ఇక్కడగూడ పనిముట్టులను కుద్ది చేయువారు మిక్కిలి తక్కువ. మన దేశమున ప్రతివృత్తి యందును కుద్ది చేయవలసిన వేరయో కలదు.

కుట్టుపని చూడుడు. ఇప్పటికి సరిగా మన దస్తీలకు క త్రింపు చేత కాదు. ఆ చేతవైనవానిలో రామయ్య కొక విధము, వెంకయ్య కొకవిధము. తహస్సీలుదారులకు భూభక్తులతో కొంచెము తెలిసినంతవఱకు జాగ్రత్తగా చేయుట. పల్లెటూరువాడుకాని, బట్టివాడుకాని, అందరకు మొగ్గు విధమైన పనియే చేయవలయును. ఇక్కడ గుడ్డభిరియలో భేదమే కాని, క త్రింపులు అందరకు సమానమే యైనందున అనాకారపు గుడ్డకూడ అందముగా కనబడును. మన చాకలివాండు బండలమీద వేసి బట్టు కొట్టుట సర్వత్రా వ్యాపించిన విషయమే. మంగలిపని కానిందు, చాకలిపని కానిందు, వంటపని కానిందు కొంత తెలివి కావలయును. తెలివి దాని యంత టది ఆకాశమునండి వర్షమువలె కురియునదికాదు. అది సాధనవలనను, ప్రశ్నవలనను, అనుకరణమువలనను కుద్ది చేయబడవలయును. ఇట్టి పనులకు డి. ఏ. ఎస్. ఎస్. అవసరమా? లేదు. కాని, విద్యార్థులకు దైనకొలది ఎరపరిచి వారు చాల బాగుగా చేయుదురు. ఎవరికృత్రియము వారు తగిన జ్ఞానము సంతము సంపాదించి తమ వృత్తులకు బాగు చేయుట విధ్యక్రమ కాగా? ఇది సాతకాలయొక్క పని కాదా? ఇది విద్యార్థులకు దారి చూపవలసిన పని కాదా?

మన తెలుగుదేశమునందు కొండపల్లి, పెద్ద పిరపల్లి, నక్కపల్లి, అనకాపల్లి మున్నగుపల్లి చక్కని బొమ్మలు చేయబడుచున్నవి. చిరకేత్ర బొమ్మలకును మన బొమ్మలకును సంబంధము ఏమి లేదు. మన బొమ్మలు మన దేశ సంప్రదాయములను, మన కృష్ణ జాతి ముఖభంగి మన యాములను, మన సాంఘిక భంగులను చూపుచున్నవని బొమ్మలు చిన్నపిల్లలు అనుభవించుటకు చదువలయును గ్రహించుటకును ఉపయోగపడుచున్నవి. అట్లు కృష్ణానామ, ఎంక క మందిరపు కానిము దానికే సరియైన ఆదరణము మన దేశమున లభించుటలేదు. ఉత్తర హిందుస్థానమునందు స్ఫటి

కపురాయివంటి రాయితో రాజమహాల ఏనుగులు గుట్టములు చిలుకలు మొదలయిన చిత్రములగు బొమ్మలను చేయుచు న్నారు. దక్షిణాదిని మంచి గంధపుచక్కలతో చక్కనివస్తువులను చేయుచున్నారు. మన కొండపల్లి బొమ్మలకు సమానమైన వి మన యాంధ్రదేశమునందేకాదు, ఈ ఆమెరికాలోకూడ లేవు. ఆ నేకస్థలములంద నేకవిధములైన నుంచుంచి బొమ్మలు చేయబడుచున్న ను వానియొక్క కథయే మనకు తెలియదు. తీగయాత్రలు మనవాటిపట్టికి చేయుచున్నారని ఆ వెలెన పోట నేకొద్దనస్తువులు కలవో గిచారుచువారు స్వల్పము. మన వస్తుప్రదర్శనలకు దేవాలయములకు పోయియున్న శ్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు పోవుచుగూని, విచారణయిది మాత్రము లేదు. అచ్చటచ్చట జేయబడు ప్రత్యేకమైన వస్తువుల వొక్కచోట నేర్చువాడుకాని, వానివిషయమై తగుప్రకటన చేయు వారు కాని, మనలో ఇంకను బహుమతే యుండలేదు. మన దేశస్థులకు మనవస్తువులపై అభిమానము నుచి పుట్టించవలసి యున్నది. మనబొమ్మల పంతులలో నిపుడెరయింట్ల జూచి నను బల్ల నియు గాజుబొమ్మలలో నిండియుండుచున్నది. దీనికి శ్రీలా, పురుషుల బాధ్యు? మన యాంధ్రదేశమున కంతకు దెబబాడవంటి కూడలిపట్టణమున మంచి కస్తుప్రదర్శన కాల యొకటి ఏర్పరపడుట ఆత్యాశక్త్యము. ఆ ప్రదర్శన కాలలో మన యాంధ్రదేశముయొక్క జీవనానీ యంతయు గోచరము కావలయును. ఈ ఆమెరికాయం దేరాష్ట్రమునకు పోయినను, వస్తుప్రదర్శనకాలము ఉద్యానవనములకు వెళ్ల పట్టణము లేలేదు. మనగూంధ్ర దేశమునందలి నానావిధములైన కృత్తజాతులు, ఫలపుష్పములు, భవిజములు, క్షితిజ కానులు, పక్షులు, జంతువులు, చిత్తరువులు, పరిశ్రమలు, పాడివంటలు, స్వయంక చోట గనిపి. పక్షివంటలూ మన ఆంధ్రులలోలేరా? మనయాంధ్రోద్యమము మనజాతీయనిర్మాణసమస్యలకు విచారణచేయక, కేవలము వాదములతో సంస్కృతి తెలియించుట నంతవఱకు దేశమునకు కుదము చేకూరదు. మనలో సంఘనిర్మాణమునకు గావలసిన తెలివియున్ను దానిని క్రియాపాపమున ముగ్గుటకు గల శక్తి యింకను కలగ లేదు. ఈలోపము కొంత మనవిద్యావిధానమునందును, మఱి కొంత మనశీతలత్వములందును ఉన్నది. సరియైన రుచులు సరియైన అభిప్రాయములు పుట్టించు బాధ్యత విద్యాలయము లది. ఆంధ్రజాతీయ కళాకాల యొక్క బాధ్యత నిరుపమాన మైనది. కేవలము చదువుచెప్పుట కాదు ఉత్తరపాతలను చేయుట అందుకు గావలసినకేము గజపుట దీనిసంజేయు. మనదేశమున కిదిలమై పోవుచున్న బొమ్మలపరిశ్రమవంటి పంశ్రమను పోషించుటకు, తిరిగి దానిని ప్రబలజేయుటకు తెలివి తెలుగుల యావనలు కావలసియున్నాడు. మన బొమ్మల పరిశ్రమను ఆంధ్రకళాకాల విద్యార్థులకు బోధించుట ఆంధ్ర దేశమునకు నేరకాదా? ఉద్యోగమునకై తదభిప్రాయకంపై విద్యార్థులు గలవా రిట్టి పరిశ్రమలకు నేర్చుకొని సుఖజీవనము చేయుట స్వనిధముల క్రేయస్వరమైన కార్యము.

ఇదేవిధమున గానమునకూడ మన యాంధ్రులు పశ్రమ చేయవలసి యున్నది. ఇక్కడ గానమునందు ఆ నేకవిద్యాలయములలో పట్టు సహ ఒసగుచున్నాడు. అనేక శ్రీలు పురుషులు గానమును స్వస్థమును జీవనోపాధిక చేసికొని సామాన్యపు సెనిమెటిగ్రాఫ్ కాలలయందు వాదము నకు 150, 200 రూపాయలు సులభముగ సంపాదించుచున్నాడు మన దేశమున దానిపేరు దీనిపేరు బహ్యాధికదాయకమగు అభిప్రాయములు వ్యాపించు చున్నవి. స్వస్థము దోషము గానము దోషము. నాటకములాడుట నీచము శరీరవ్యాధి నువిద్య అగౌరవము. తొంపది తొమ్మిది వంకలు. ఇక్కడ సర్వవిద్యలు పోషింపబడుచున్నవి. మనదేశమున, దేశీయ విద్యలు క్రమముగా నశించుచున్నవి. ఏవిద్యగాని, జనులు వానిని వృత్తిగా చేసికొనవలయు సాధనములు కావాలను. మన దేశమునందలి స్వనిధములైన విద్యలకు కృత్తులకు నూతన జీవము పోషినగాని, యివి శోభించుటకు వీలులేదు. ఇక్కడి సెనిమెటిగ్రాఫ్ కాలలలో స్వస్థములు సంగీతములు మాత్రమేకాదు, హాస్యంభావణము, ఏకాంకముగలనాటకములు, గాండీయ, సల్లవిద్యలు, వ్యాధివాదవిరోధములు, ప్రచ్ఛన్న శేషములు, ఎన్నియో చూపుచున్నాడు. ఆయా విద్యలను ప్రదర్శించు వారందఱు నానిని వృత్తిగా చేసికొనినవారేకాని విరోధమునకు నాటకంగము తెప్పటలేదు. ఈ విద్యలన్నిటి యందును పురుషులు మాత్రమే కాదు, శ్రీలుకూడ విశేషముగ గలరు. వివాహసంక్లిష్టయోగా యనియెనునకు ప్రస్థించు. ఇక్కడ, ప్రతివాక్యమున మోతనమునారి క్రవ్యసహజ ముండునకు ప్రతి విద్యాలయమున మిలటరీ డిల్లె, అందు మూలమున విద్యార్థుల మిలటరీ డిల్లెను ఏర్పడియున్నది ప్రతి వాదము విద్యాలయమునందలి యావస్థాని విద్యార్థులయొక్కయు, సుపాధ్యాయుల యొక్కయు సహదేశము జరుగును. సభాసభములను పరిశ్రమధర్మ విద్యార్థులయొందు మిక్కిలి క్రావ్యములకు గీతములనుకూడ సభా సోదశమున ముంచెదరు. మన సాతకాలలో మిలటరీ డిల్లెను లేపోయినవే, మరకు సహాయ, ముగి, కథలు నేర్చునాదా? మరకలికలయ తప్ప సహాయ మరకమున నేర్వనాదాదని ప్రాసయన్నదా, యేమి?

మన ఆంధ్రజాతీయ కళాకాల ఆంధ్రదేశము నుద్ధరింప వలసిన యెడల నైననూచించిన విద్యలన్నటిని బోధింపక తప్పదు. మనవిద్యార్థులు నానావిధములగు వృత్తుల నధ్యసించుటయే దేశదేశముని గ్రహించినగాని దేశమునకు మోటుములేదు. మనవృత్తు లన్నియు విద్యాప్రభావముచే నూతనాలంకారము దాల్చి దేశము నుద్ధరింపవలసియున్నది. ఇట్లు వృత్తులకు సంబంధించిన విద్యను మాత్రమేకాక ముఖ్యముగా మన ఆంధ్రరాజుల కవుల గాయకుల భక్తుల పుణ్యత్రేత్రముల చరిత్రలను, మన ఆద్యములను నేర్చి వానిని పోషింప నెప్పు డాంధ్రించెదరకో, అప్పుటినుండియే ఆంధ్రజాతీయభ్యుదయ మగును. ఎచ్చట నాచినను దేశసంక్షేపమే వివబధును. ఏప్రదేశమున కరిగినను, జాతీయజీవనమున ప్రకటించు కార్మికవిద్యల ధూమయే కావవచ్చును. ఎక్కడ పాదము పెట్టినను తీగమై కిధిలమై యున్న విద్యలయొక్క విశాసమే గోచర మగును.

(-)-
వేంకటగిరి వార్తలు.

అయ్యో, మనరాజుగారు కీర్తిశేఖరులైన కొలది కాలమునకే వేంకటగిరి పురవాసులేమి తక్కువపరిసరములగుల గొప్పవా లేమి అందగు వారిజ్ఞాపకాథము ఒకస్మగణ చిత్తమును నెల కొల్పవలచి యొకపరిగాంచి యుండెరి. ఈ సగ నేమిని పట్టాభిరామరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగినది. అప్పుడు కీర్తిశేఖరులైన మనరాజుగారి ఆదర్శకూపమును బోమా ము ప్రిగహముగ నిర్మించువట్లు తీర్చానించెరి. అది మొదలు దివాన్ చేపట్టెరు డి. వి. నారాయణస్వామి రాజుగారు మున్నగు గొప్పవారు వెక్కురు పలు సభలు గావించుటచే వ్యయమునకు గావలసిన పయికము వసూలు అవుచుండెను ఇట్టిపయములలో ప్రస్తుతపు దివాన్ రావుబాదర్ బాలాజి రావు నాయుడుగారు ఈ యద్యయమునకు అడ్డుపడి దాని కొరకు పాటుపడు వారినికూడ నిరుత్సాహపరచి కార్య భంగము కావించినందులకు వీరిపట్లకొని నూడరలతో తెలియ కున్నది.

బ్రాహ్మణేశోద్యమము చాలకాలముక్రిందటనే మొలకెత్తెనను బ్రాహ్మణ భక్తుల ప్రభులను పురాణేతి హసం పన్నులును ఆంధ్రభాషా పోషకులును స్వమతాచారా వలంబులును ఆగు కీర్తిశేఖరులైన మనరాజుగారి పరిపాలనములోవీరి కావంతయు సుగుదోరకకుండెను. ఇప్పుడన్ననో క్రిందివాక్ గారు వచ్చినతోడనే చాలకాలమునుండి, సరిచేయుచున్నవైన బ్రాహ్మణోద్యోగములను చాలచట్టుకు తొలగించి బ్రాహ్మణేశితలకు వన్నె తెచ్చెను. వారికి బదులు ఇచ్చటనుండు బ్రాహ్మణేశితల నియమించి రని వదునలు తలచెదరేమో? ఆ అట్లుకాదు. రావుగారి స్వజనమునదెచ్చి గొప్పవేతనముల నిచ్చి నియమించుటచే ఈ యూనివారందఱకు కడు సంతాప మగుచున్నది.

ఇట్టి యూడములు జరుగుచుండ రాజుగా కెట్లూర కున్నారో తెలియకున్నది. రాజుగా రిప్పటికైనను వీరి జనకుల పరిపాలనవిధానమును మనస్సునం దుంచుకొని మెలంకులు చేసి నయ్యుచున్నారను.

నెల్లూరు యస్. శివరామన్.

సుందరక కై:- బొంబాయి రాజధానిలో నొక కాణా జిల్లాలోని ఒక గ్రామమున నొక వ్యవసాయవారును ఒక శ్రీయింటి పొరుగింటిలో నివసించుచుండెను. ఆమె చిల్లంగి చెడుపు మొదలగునాటిని పెట్టెనని గ్రామస్థులందఱును దృఢముగ నమ్మి ఆమెను చూచిన భయభక్తులనుండి. విధినకమున వైవ్యవసాయవారుని మేకల మందలొని ర్ మేకలు మరణించి నని. వాని కండ్ల దృష్టితో నొకదాని దృష్టి నశించినది. వాని కుటంబములోనివారు ఎల్లపునును ఎవరో ఒకరు విడియో ఒక వ్యాధిచే బాధింపబడుచుండిరి. తన కీక ములన్ని తన యింటి పొరుగు చుండ్రక కై వల్లనే కలిగిననని యతడుభావించి యామెను చంపివేసి గ్రామ స్థులకు తనవారిని కాపాడవలెనని యతడు నిశ్చయించుకొని ఒక నాటి రాత్రి ఆమె నిద్రించు చుండ గ యింటిలో ప్రవేశించి యామెను చంపివేసెను. ఈసంగతి పోలీసువారు విని వ్యవసాయవారుని పట్టుకొని కేసుచేసిరి. కాణా జిల్లాగారు వ్యవసాయవారునికే దిహంతోవాను శిక్షను విధించిరి. జిల్లాగారి తీర్మానము వైది బొంబాయి హైకోర్టులో అనేలు చేయబడెను. హైకోర్టువారు దిగువకోర్టు తీర్మానమునే భూయ పరచిరి.

ఆంధ్ర వ త్రి క

1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 27-వ తేది

గురువారము.

కాంగ్రెసు తీర్మానములు.

(1)

నేటిదినము విషయస్థితిసంబంధ చర్చించుట
 సిన తీర్మానములను స్మరింపవలయును. ఆయా సభ
 మువారు జేరియున్న మనముల ఆందోళన చర్య
 చున్న స్వపరిపాలనా తీర్మానములకే ప్రామా
 ణ్యము నొసగుట భావ్యమగు నున్నది. ముఖ
 యంత్రకానము, నిష్పాదానము, స్వలింగిత,
 స్వపరిపాలనము, ఈ నాలుగు విషయముల
 గూర్చియే తీర్మానములు సూచించబడినవి. స్వప
 రిపాలనము గూర్చిన తీర్మానమున, పెద్దరాష్ట్ర
 మలకు రాష్ట్రీయ పరిపాలనమునం దన్నికాభి
 యంతును సంపూర్ణాధ్యత వహించు ప్రభు
 త్వము గోరబడినది. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము
 గూర్చియు, స్వరాష్ట్రముల గూర్చియు కాం
 గ్రెసు సంస్కరణములే యనునది వలసినది. ఈ
 తీర్మానమువిషయమై విషయస్థితి సంబంధమును,
 సామాన్యసభవారును ఏకీకరణ నిర్ణయించుకొని
 చూడవలసియున్నది. ఇందువై మహాసభలో తీవ్ర
 చర్చ జరుగుటమాత్రము నిశ్చయము. స్వపరిపాల
 నాదర్శనము క్రస్తుతము గానపుడు, కాంగ్రెసు
 సంస్కరణములు నిశ్చయించబడినవి. ఇంకను స్వప
 రిపాలనమునకు భారతీయులైనవారు సుదీర్ఘము
 బాగుగ విచిత మునుచే ఈ సంస్కరణములు
 నిర్ణయించబడెను. ఒక సంవత్సరము గడచినది.
 క్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము నూతన పరిస్థితుల
 కనుకూలించదని, ఆంగ్ల దేశ క్రమములే,
 మెసపాటిమియా వివేదిక కనుచే నిర్ణయ
 పలసి వచ్చెను. భాద్యత గల ప్రభుత్వము
 స్థాపించెద మని ప్రభుత్వమువారే ప్రకటిచిరి.
 ప్రజాశ్రయము లింత త్వరతో ప్రభుత్వమువారి
 యంగీకారము బడయు నని, ప్రజ లూహించి
 యుండలేదు. భాద్యత వహించు ప్రభుత్వవిధాన
 నము, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను, మించును
 న్నుది. రాజీనామాకొరకు, కాంగ్రెసు వాయువులు
 గత వత్సరము లేమ యాశ్రయములను సంపూర్ణ
 ముగ వెలిబుచ్చు లేదు. అంతరముల మీదుగ,
 అట్టి ప్రభుత్వాదర్శనమును జేరటకు, కాంగ్రెసు
 నాయకులు గోరిరి. ప్రభుత్వమే నూతనాదర్శనము
 సంగీకరించునపుడు, అంతికిన్ని వెనుకకు బోవు
 టకు, వాయకుల కనసరము గాన్పించును. ప్రభు
 త్వము వారు సూచించిన గత్యుత్థానము జేరుటకు
 క్రమము సాచనము నేరీరున నిర్ణయపలయునో
 నాలోచించవలసి యుండును. ప్రభు సోపానము,
 బలమయినదిగ నుండవలెను. శాశ్వత సుఖము
 నొసగునదిగ నుండవలెను. ప్రజల కుత్సాహము
 పురకొల్పవలసిగ నుండవలెను. నిజమున భాద్యత
 వహించునదిగ నుండవలెను. స్వలింగ సహస్తి
 తయుగ నుండ వలసినదిగ, ప్రభు సం
 స్కరణ వివేదిక కనుచు నిర్ణయించుట
 సులభము గాదు. ప్రమాణులందరి బుద్ధిక్రమముల
 నివేదికను బట్టిచూచుచు తేలిచింపవలెను
 యత్నవలసియును. ఈ యత్నపు జాతీయ మహా
 సభలో క్రతనిధుల సంఖ్య నాల్గువేలను మించి
 నది. అప్రతిహతమును ధృత్వామునో జరుగు

చున్న యాక్రతనిధిసభలో, హైందవాభ్యుదయ
 ము సంతను సమన్వయము జేయుగల సంస్కరణ
 విధానము వెలువడునని యూహించుచున్నాము.
 అధికారుల చర్యల విమర్శించుటతో, రాజకీయ
 సంస్కరణ మింతవంతును కాలము గడుపుచుండ
 ను. ధైర్యముతో ప్రభుత్వపు లోకముల బాపు నా
 యకులు విద్యాధికుల ప్రశంసలకు బాతులగును
 దిరి. ఆ కాల ముపుడు మూలము. కేవలము విమర్శ
 ముతో తృప్తికొను కాలము గడచినది. మూలము
 గూర్చిన్న, ప్రభుత్వ విధానమును తీవ్రముగ
 విమర్శించినవారు. జాతీయవాదులుగా నెవరను
 గానరాదు. అందుచే, లోకముల బాపించుటతో,
 కాలము గడపుట కిది ముందరిసరమునది.
 భారతీయుల నెవరొనిన సమన్వయ జాతీయసభ
 నిర్మాణము. రాష్ట్రాంగ పుష్కరాన్ని మేలైన
 జరుగుట యవసరమో, యూహించవలసిన శాశ్వత
 భారతీయులపై నిలిచియున్నది. భారతీయు లిప్పుడు
 చేయదగిన పని స్పష్టమైనది. వివాదము గాదు.
 వివాదమునకు పయోగించు దృక్పథము స్పష్ట
 యం నువయోగపడవు. అట్లుంటే నిలిచియున్న
 భాద్యత, భారతీయులు ఇదివరకునెక కాలమే
 తెలిచినది. తా మెటుల క్రస్తుత ప్రభుత్వవిధాన
 మును విమర్శించిరో, తాముగ్గి విమర్శించునకు
 లోను గా నలసిన సమయ మునుదొచినది. ఇప్పుడు
 భారతమును నిర్వహించుట కెట్టి శక్తుల దిశింపు
 వలెనో జేరియున్నదిగ ముగ యోచించవలయును.
 ప్రాపంచిక చరిత్ర నొకమారు చరికించవలెను.
 దేశీయల క్రతనిధి యే తీరున సహజముగ వ్యాపి
 చునో కనుగొనవలయును. దానిని క్రస్తుత పరిస్థితు
 లతో సమన్వయము గావించవలెను. మూలము
 గూర్చు జేరియుండుకొనుకొనవలసినది సామన్య
 మును పుష్కరాన్ని విధానము. ఆ విధానమును
 తృప్తికొనున నూచించక జాతీయమే, జాతీయ
 జీవనమున కనుగుణ్యము గాని విధానమును
 ప్రభుత్వమువారు హిందూదేశమున క్రవేకపై
 వచ్చుచు. అట్టికన్పిచిమండి దేశమును దప్పించుట
 భారతీయుల ముఖ్యధర్మము.
 ఆంగ్లదేశ సాంప్రదాయములలో బుట్టి పెరి
 గినవాడికి, సంస్కరణవిధానమును కార్యవిధాన
 నొక సభలను ప్రజలు తొలగించు శాశ్వతమైన
 జోవుట వితరగ గప్పియును. ఆంగ్లదేశమున ప్రజ
 లకు ప్రభుత్వము భాద్యత వహించుట యనిక,
 ము:త్రివర్గమును తీసివేయుకొని ప్రజలకుండుటయే
 యుట విశిషటమగు చున్నది. నిరుబితత్వము జేరీ
 మహాజనసభ అధికారుల దృక్పథమును, ప్రజాశ్రయ
 ములతో సమన్వయము జేయుటకు ప్రయత్నించె
 ను. కట్టెనుగా రిహాలసనూత్రమునుతను సంస్క
 రణ విధానమున బ్రవేశ పెట్టిరి. భారతీయులుగూడ
 ప్రధాన జాతీయపరిపాలనా నూత్రములను సంస్క
 రణములనుం దిముచ్చనలయును. అందుచే ఆయా
 సంస్థము వారు 'సూచించినటుల, రాష్ట్రీయ
 ప్రభుత్వమును ఆంతరంగిక పరిపాలనా శాఖలం
 దన్నిటియందును సంపూర్ణాధ్యపరిపాలన మొస
 గుట భావ్యమగునందును. రాష్ట్రీయశాసననిర్మా
 నాదర్శనలో నుద్యోగ ప్రభుత్వ పరిపాలనగమం
 తయు, వారు ప్రజాప్రతినిధుల తీర్మానములకు
 ప్రతికూల వహించుటయు శాస్త్యాపదము. ఈ
 సభ తీర్మానమునా చివరే నిరాకరించబడినది. అ
 నుచే ప్రజాప్రతినిధిసభలో, ముఖ్యము ప్రభుత్వ
 సభ్యులందుం యుండవలసినది నుండును. కాల
 ఆయాసంపుపుతీర్మానమునందున భారతము పె
 దరాష్ట్రములను, చిన్నరాష్ట్రములను విభజముల
 పించుట లాభకరముగాను, సంపూర్ణాధ్యపాత్రం
 త్ర్యము వాంఛించు, జాతీయవాదులైనది, రాష్ట్ర

మున నెవ్వరొక హిందూకావ్యము శోచనీయము.
 రాష్ట్ర నిర్వచనము గావించునది, రాష్ట్రీయ
 తంత్ర మేర్పరుచుట, విభాజ హేతు వగును. స్వప
 రిపాలనా ప్రదానానంతరము రాష్ట్ర నిర్మాణము
 నకు బ్రయత్నముచేయుట కల్లోలమునకు కారణ
 మగును. స్వపరిపాలనము దేశమున స్థాపించబడ
 వచ్చును. రాష్ట్రనిర్మాణ మేలైనదనున్నను తొందర
 లేకుండెడిది. భామా సామలదాయసంబంధములేని
 జాతుల నన్నిటిని, అన్యదేశ పరిపాలనము బంధించు
 నుండెడిది. గాని పరిపాలనా వీరము దేశమును
 దధిస్థింపబడినపుడు, అట్టి వికారిత సంయోగము
 నిలువనేరదు. రాష్ట్రీయులు, సాధ్య మగునంత
 పరమ విభామాసాం జదాయముల ననుసరించి
 నిర్ణయపరచగాని, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము విజ
 యము గాంచనేరదు. ప్రజలనుచు ప్రభుత్వము
 నకును సన్నిహితబ ధముజనింపనేరదు. పరిపా
 లనమును నేర భాషలలో జరుపుచును ప్రజలందు
 శోక్యముగలుగ జేసికొనుటకునుసార్వ మేర్పడదు.
 ఇంతయేల, జాతీయ స్వపరిపాలనమును నెలకొల్పవ
 లయునిక, భావల భాషలోని రాష్ట్ర పుష్కరాన్ని
 గావించి తీరవలయును. ఈ సమన్వయ ఆచరి
 ద్రోసి, స్వపరిపాలనమునకు పురామ లేర్పరుచుట
 ఆసంభవము. అందుచే నీ విషయమై దేశీయము
 చూడవలసినది సువ్యక్తమవువలసిన భార మాంధ్ర
 క్రతనిధులపై గలదు. వారు తను విద్యుక్తమును
 నువేర్చుకొనినచో, దేశమునకు శాశ్వతపక్షము
 నిలిగించినవారగుదురు. రాజకీయ నిర్మాణమున,
 భాష యెట్టి ప్రామాణ్యధాన మాకమింపవల
 యనో కట్టిగుగాను గూడ విఫలమరచిరి.
 స్వరాజ్యతారకమంత్రము కలకత్తాలో కీర్తి
 తేములగు బాదాభాయి నారోజీ గారితే తమ గురు
 వీరభూషుడి భారతవర్షమున కుపదేశించబడెను.
 ఆమంత్రము సిద్ధిగాంచు తేని, తిరిగి కాంగ్రెసు
 సభ నాపుణ్యతే తమను గూడుట సంభవించెను.
 స్వరాజ్య మేహాపము దాల్చునలయునో నిర్ణయించు
 భాగ్యము కలకత్తా నగరమునకే సిద్ధించునాక!

ప్రత్యేక కన్నడరాష్ట్రము

మాంజీగూగారికివరకును బంపిన రాము
 బారములలో భామాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణ
 మువసరమని, అంధ్రుల విజ్ఞానమును, పంగదేశపు
 భూస్వాముల విజ్ఞానమును, ఢిల్లీభారతీయ సంఘ
 విజ్ఞానమును, తేలుకరచినది. విజికి దోను, బాం
 బయలో దక్కను రయితుల సభ కర్మానుసంధర
 నొక్కచో జేర్చుట అవసరమని దెలియజరచెను.
 ఆ సభవారి తీర్మానమునకు దిగుల న్యక్తమవున
 బడినది. "దక్షిణానరా, అనంతపురము, బళ్లారి
 జిల్లాలయందలి కన్నడభాష మాటలాడు భాగ
 ములను చెప్పరాజధానిమండి బాంబాయి దక్షిణ
 డివిజనులో చేర్పవలయును. ఉత్తరభాగమందలి
 భానాజిల్లాను, దక్షిణభాగమందలి రత్నగిరి
 కొలాలా జిల్లాలను, మధ్యభాగమున జేర్పవల
 యును. లేనిచో, ప్రత్యేక కొంకణ భాగముగ
 నేర్పరుపవలయును. ఈ మాత్రములపై క్రతనిధి
 సభల నేర్పరచి, నియంత్రసభ్యులకు మెచ్చించి
 వారికి కార్యవిధానకసభపై సభికార మొస
 గునో పరిపాలనము సామన్యముగ నుండును."

స్వపరిపాలనము భామావిభాగములపై నాధా
 రపడి యుండుట యవసరము, అంధ్రులు కన్న
 డము, పంగదేశీయులు సూచించిరి. ఏదే వాస్తవి
 యుండది నిరర్థమగు ప్రహించి మాంజీగూ
 గారు రాష్ట్రీయ పుష్కరాన్నిభాద్యతను వాస్తవి
 యుండునభకు దెలిసి, స్వపరిపాలనా విధానము
 నీ మాత్రముపై నాధారపరచవలసిగాక!

నిమ్మజాతుల విజ్ఞాపనము

బొంబాయిలో నిమ్మజాతులు తమ విజ్ఞాపనము ప్రకటించుచు, కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానమున కామోదము చెలిపిరి. తమ సంఖ్యలకు దగిర ప్రతినిధుల నెన్ని కొనుటకు తమకు హక్కును ప్రకటించి, తమ స్వత్యముల గాపాదవలయు నని వీరు కోరిరి. మద్రాసు రాజధానియందు, స్వకలి పాలనమునకు ప్రాతినిధ్యము జూపిన అది ద్రవిడ సంఘము వారి విజ్ఞాపన మంగీకరింపబడెను గాని, అభివృద్ధి కనుకూలులైన బ్రిటి లుగ్రులు విజ్ఞాపనము నిరాకరింపబడెను. అందుచే చెన్న పురముందలి నిమ్మజాతు లనబడెనువారి నిజోద్దేశమును మాంటాగూగారి వెల్లడించుటకు వీలు గలుగక పోయెను. అది ద్రావిడులు సూచించిన భయము నిరాధార మయ్యెడిది. స్వకలి పాలనాదావాన తరము, వీరి స్థితి యిప్పటికప్పుడు మౌనము మెప్పుటికిని చెందదు. ఉత్తమజాతి హిందవుల సంఖ్య కాసన నిర్మాణసభలలో మున్నుండు అతిశయించుట కవ కాళము లుండవు. రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనములలో క్రమసత్తాకము క్రబలుకవును, అని సాంఘిక విషయములలోనికి వ్యాపించుకుండుటకు వీలుండదు. నిర్బంధిత విద్య కొనసాగుచున్నపుడు, ఎల్లరుకును సమాన వికాసము గలుగుట నిశ్చయము. ప్రస్తుత భేద తీవ్రత, స్వకలి పాలనము వ్యాపించిన కొలదిని, హాపుమాయగలదు. అంతియగాక, యికముందు జేరియు పరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచగలవు. ఆ తరుణమున నిమ్మజాతుల కుత్తేజము గలుగక తప్పదు. ప్రజాకూలర విజ్ఞాపనల నిజతత్వ మీ సరికి మాంటాగూగారికి చెలిసి యుండునని తలచెదము.

ఆంధ్రుల రాయబారము

మహారాష్ట్రాధికారి యీ తీరున వ్రాయుచున్నది. "మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిచే నిరాకరింప బడిన ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనము, తుట్టుకు కంగిరింప బడినది. ప్రజాభిప్రాయప్రబలము వృక్షగాలేను!" ధర్మముకొరకై గావించు స్ఫురి. యెత్తును వ్యర్థము గానేరదు.

భగవద్ గీతోపన్యాసము:—చింత్రాద్రిపేట నుండువారి ఆగ్రహారము పిడిమెలకు గృహములో మరు పూరు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ గణేశ శాస్త్రియగు గారు జేరి సాయంకాల మాటుపై గంటలకు భగవద్ గీతోపన్యాసము చెప్పెదరు.

మాంటెగుగారు:—బాబ్బిలి మహారాజా వారి తోను, కురుపాము రాజాగారితోను, కొల్లంగోను రాజావారి తోను, చల్లపల్లి కుమారరాజా వారితోను, రావుపాపేబు ఎస్. ఎం. రాజారామరావు, వివాకమహస్వారి జి. జే. కాచారి, రావుపూర్ణాచలం. వెంటుకొన్నము నాయుడు, రెవరెండు ఎస్. జి. పున్నయ్యగారిచేతు ఎస్. ఎం. మేకేశ్వర్, సర్ ప్రాసాద్ క్వింసెన్ గార్లతోను గత శనివారమున మాంటెగు ప్రభువుగారు, రాజప్రతినిధి గారున తహస్సుముగ మాటలాడిరి.

స్వరాజ్యోపన్యాసము:—వల్లభనాథు తాలూకా కలతూరు గ్రామమున గత శుక్రవార మున బహిరంగసభ జరపబడెను. సులీపాణిముని ఇలయ నాయుడు గారు అగ్రానుసాధిపత్యము వహించిరి. సుమారు వెయ్యియందల సభకు అలంకరించి, మన్ననపూట వాస్తవ్యులకు కృష్ణాని నాయుడు గారు స్వగృహముకూర్చి సుమారు 1000లకును ఉత్సాహినించిరి. వెంటల మన్న కాభా చామయ్యలు లీగు అధ్యక్షులు కె. పి. శంకర్ కల్యాణి గారును, కాంగ్రెసు కె. పి. నారాయణ నాయుడుగారును గూడ వైసభ సభ్యులలో నుండిరి అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

మాంటెగు రాజప్రతినిధిగార్లకు విజ్ఞాపనలు

బొంబాయి, డిసెంబరు 28:— నేడు ఎ. వ. డి. గాడియా ఎ. ఎ. అట్టి, వి. ఆర్. గుప్త, ప్రాసెడర్ శర్. రెవరెండు కానకాబోషి, టి. యి. వెగ్, పి. బి. ప్లెట్, చార్జ్ ఎస్. ఎస్. బోషి, ఎస్. డి. ఐ. వాచా, ఎస్. ఎం. పాచకర్, ఎస్. డి. గోష్టేగార్లు మాంటెగు రాజప్రతినిధిగార్లతో సంప్రదించిరి. నేడు బొంబాయిరాజధాని సంఘము, ఆఫీసు భారత నిమ్మజాతుగారక సంఘము, భారతీయ రక్షకసంఘము, సర్ డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేట్ గార్లకు, పార్టీసంఘము, గుజరాతు తాలూకాదార్లు సర్దార్లసంఘము, బొంబాయిరాజధాని మహామ్యునియసంఘము, సింధురాష్ట్ర మహామ్యునియ సంఘము, ఆనంద సింధురాష్ట్ర మహామ్యునియ సంఘము మార్లు రాజప్రతినిధి మాంటెగుగార్లకు విజ్ఞాపనలను పంపించిరి.

బొంబాయిరాజధాని సంఘమునకు సర్ డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేట్ గారు నానువలగ జరిగి విజ్ఞాపనమును సమర్పించిరి. ఈ సంఘమువారు కాంగ్రెసు లీగుసంస్కరణ విధానమును పూర్తిగా నామోదించిరి.

నిమ్మజాతుగారక సంఘమువారు తమ విజ్ఞాపనమున కాంగ్రెసు లీగుసంస్కరణవిధానమునకు సమర్పించిరి. కానక సభలయందు నిమ్మజాతులలో ఆయాజాతుల జనసంఖ్యకు దగిల్లు ప్రాతినిధ్యము నొసగవలె నని చెప్పిరి. ఈ విజ్ఞాపనమును సర్ నారాయణచంద్రవర్మ గారు సమర్పించిరి.

రక్షకసంఘమువారు తమవిజ్ఞాపనమున రక్షకవాద్యోగి విషయములందు తనపక్షాని తా నేర్పరచుకొనుటకు హిందూ జేతమునకు సర్వస్వాంత్ర్యము నుండవలయుననియు, జేతమునకు సర్వస్వాంత్ర్యము సాఖ్యమునూర్చుటయే ప్రభుత్వమువారిధర్మమనియు, ప్రభుత్వమువారు జేతమునకు సర్వస్వాంత్ర్యముల సూర్య గలుగుటకు జేతమునకు అధిక స్వాంత్ర్యము నొసగుట అత్యంత సరళమున తెలిపిరి. ఈ విజ్ఞాపనమును సర్ విత్తెగారు కాకల్పేగారు సమర్పించిరి.

సర్ డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేట్ గారు ప్రభుత్వము విజ్ఞాపనమును సర్ డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేట్ గారు సమర్పించిరి. వీరు తమ విజ్ఞాపనమున కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములను మరొన్ని సంస్కరణములను చేర్చిరి. సామ్రాజ్యమునందు హిందూజేతమునకు స్వకలి పాలన గల జేతములలో సమానస్థానము వహించి, సామ్రాజ్యమునకు విడిధానమై నిలిచి సమానము జేసి కావలసివలె ప్రాజములనూడ న్నింప. సిద్ధముచేయుటకు భారతీయుల మహాశక్తులను ప్రకటించి వారిని సంస్కృతీకములును సర్వక్రమములను జేయవలెని విజ్ఞాపనమును తెప్పించెను.

పార్టీవారి విజ్ఞాపనమును సర్ జెమ్మిట్టి జీవాభాయి గారు సమర్పించిరి. వారు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము కనవృత్తి చేసి, ఒకచేత ప్రత్యేకసంఘములలో ఎన్నిక స్వాంత్ర్యము నధికము చేయునెవల, పార్టీలకును, స్వల్ప జనసంఖ్య గల ఇతరసంఘములకును ఎన్నిక స్వాంత్ర్యమును, యుక్తవిధమున, నొసగవలె నని చెప్పిరి.

గుజరాతులోని తాలూకాదార్లు సర్దార్ల సంఘమువారి విజ్ఞాపనమును కాంగ్రెసు ప్రభువులగు గా. కాకరుగారు చెడి పిరి. వారి విజ్ఞాపనమున, కాసనసభలలో ఆ సంఘములకు తగిన ప్రాతినిధ్యము లేవనియు, ఒకచేత జమీందార్లకు ప్రభుత్వము చేపాక (కాసన) సభ నేపక్షములును ప్రభుత్వము వారుహించుచున్నయెవల గుజరాతులోని తాలూకాదార్లుసర్దార్ల సంఘమునకు తగిన ప్రాతినిధ్య మొసగవలె నని యు తాలూకాదార్లు సర్దార్లకు తగులునట్టి పన్నులను సూర్తి కాసనము లేపియు సంస్కరణను ఈసంఘమువారు తమజాభిప్రాయములను వర్ణించి తెలుపుటకు ఆవకాశము నీయవలెననియు విజ్ఞాపనమున చెప్పబడెను.

మహామ్యునియ సంఘమువారి విజ్ఞాపనమును మార్టీన్ ఫి యున్సెన్ ఆహ్వానించు గారు చెడిపిరి. వారు ప్రస్తుత అధికారవర్గ పరిపాలనమును మార్చుట తమ కనవృత్తమనిరి. కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణ విధానమున దేశక లాభములే మహామ్యునియల హక్కులకే చాలభంగము గలుగును. కాసనసభల నుండే మహామ్యునియలకు ప్రాతినిధ్య మొసగవలెనని గారి సానిక స్వకలి పాలనాసంఘమును, పట్టికసర్వీసు మున్నగువాని యందు ప్రాతినిధ్యములేదు. కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణములలో

కొన్ని మహామ్యునియలకు విశేష ప్రమాదకరములు. కాసన సభలకే నెమ్మదిగావలెనవలె కాంగ్రెసులీగులకు సంఘసభ్యులుగా నుండవలెనని కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములు కొని మన్నని. ఇది ఆసంభవము. పార్లమెంటులో గూడ ముఖ్యమంత్రియే తనకనుకూలమైన మంత్రిలను నిర్ణయించునుగాని ప్రజాప్రతినిధులకే నెమ్మదిగావలెనవలెను. ప్రజాప్రతినిధి సభ్యు లెప్పు కొనివచ్చారని మంత్రిలనుగా నేపక్షములలో, ప్రభుత్వవర్గకే భంగముగలుగును. కాంగ్రెసు లీగుసంస్కరణములందేశము లాక్షేపనేయవలె విజ్ఞాపనలు చెప్పిరి.

నేడుసంఘ విజ్ఞాపనమును జేపాల్ పనగలల్ గారు చెడిపిరి. విజ్ఞాపనలు కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణములను తక్షణ మమలులోనికి జేరవలయుననియు, కాసనసభలయందు నైపుసంఘమునకును సరియగు ప్రాతినిధ్యము నీయవలెననియు కోరిరి. దార్యావారిని పర్లమెంటు సంఘమువారు తమ విజ్ఞాపనమున కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణ విధానమునకు తమసమ్మతిని, చేరిన ప్రభువులకును, భూస్వాములకును జమీందారులకును ఇవాంచారులకును పర్లమెంటులకును కాసనసభనంటి సభను చేపాక వానిని నిర్బంధపరచి ననియు, అందు ప్రతిజ్ఞాలోని ప్రభువులు, భూస్వాములు జమీందారులు పర్లమెంటు ఇవాంచారు ఒక్కొక్కసభ్యుని నియోజింపవలె ననియు, ఆ సభలయందు 48 మంది సభ్యులందునెల్లము 12 మంది గవర్నరు గారిచే నియంత్రింపబడుట, ఈ 12 మందిలో 8 మంది ఆధికారవర్గోద్యోగులుగ నుండునట్లును బొంబాయిగరము వారి కాక సభ్యుని, సింధురాష్ట్రమువారి కాక సభ్యుని ఎక్కుకొను నట్లును మిగిలినసంఖ్యలో 14 మందిని విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులుగానూ, వారులు, 30 మందిని 200 రూపల కధికమగు వృత్తిపన్నిచ్చువారును 4 మందిని పురపాలకసంఘములను, 4 మందిని జిల్లాబోర్డును, 18 మంది బొంబాయి నగరపాలక సంఘము వారును 18 మంది బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమువారును, 1 యూరపియను వాణిజ్య సంఘమువారు, భారతీయవాణిజ్య సంఘమువారును, 1 8 మంది యజమానులును, 4 మంది సోలెట్ 8 కేలకధికారముగల ఇవాంచారుల పర్లమెంటును ఎక్కు కొనునట్లును నూచించిరి.

దక్కను నైతుల సంఘమువారి విజ్ఞాపనమున నిమ్మజాతుగారకసంఘము గూర్చి నూచించి ఇంకను ఇట్లు కోరిరి. చెన్న పురి రాజధానిలో దక్షిణ కన్నడ, అనంతపుర, ఎల్లారి జిల్లాలను బొంబాయి రాజధాని దక్షిణ భాగముతో తీర్చవలెను. బొంబాయి రాజధాని దక్షిణభాగ నుండున్న రత్నగారి కొలదాలను, ఉత్తరభాగమునందున్న కానాయకు జిల్లాను బొంబాయి రాజధాని మధ్యభాగ ముననేర్పవలెను. కాటన్న ఆభాగమును ప్రత్యేకముగా కొంకణ భాగముగా చేయ జేయవలెను. కాసనసభకు కాంగ్రెసులీగులకు సంఘములనై సర్వాధికారము గలిగి యుండవలెను. బడ్జెటులను గూడ కాసనసభవారే పరిష్కరింపవలెను. వివిధ సర్వీసు పరిక్షలు ఇంగ్లండులోని హిందూజేతమునందును గూడ జరపవలెను. హిందూజేతమునందలి సివిలు సర్వీసు పరిక్షలు దరఖాస్తు చేయువారు రెండు సంఖ్యలు ఆంగ్లజేతమున వసించి యుండవలెను. వివిధ సర్వీసు ఉద్యోగులలో మూటికి 30 ఉద్యోగులను భారతీయులకు ఇయ్యవలెను. హిందూజేతము నుండి తగినంత మంది ఐ. సి. ఎస్. పరీక్షలో నైపునంపిస్తూ ఇంగ్లండునుండి కప్పించినవారి నైపున, తమిళ యుద్యోగములనుండి ఆ ఉద్యోగులకును నియమించినవారికైనా నైపున తీసికొనవలెను. 20 సంవత్సరములలో జేతమును మెక్కునైపున విద్యనెర్పనివా యుండవలెనునట్లు విద్యావిధానము చేర్పించవలెను. హిందూజేతమునకు సాఫ్యమెసరితమును ప్రజాసత్తాక ప్రభుత్వము నొసగవలెను.

ప్రజామురూటుమిలి గుంటూరు. గుంటూరు మోమురూటు గుంటి కార్యకర్త నేడు మా కిల్లు కంఠవార్త సంత్రుమన్నాడు:— నిన్న జిల్లానుక విజయవ్యవక్రములో, మోమురూటు సమితివారి కమిషను మీక సభజరుపబడినది. శ్రీకృష్ణ గావా పరివీంహ గావుగా రగ్రాస వాధిపత్యము వహించిరి. సభ్యులు తానుతానులు యుంప లీగుంటుమ్యుగారి జేతముమహాసభాధ్యక్ష కోసన్వాయము చేయబడినది. ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీ నొసంగవలె ననియు, రాష్ట్రకల ప్రభుత్వ ప్రధాన వత్సరకరమనియు తీర్మానము లామోదించబడెను.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుల పక్షాన్ని.)

ఆంగ్లండు

నావిక వైమానిక యుద్ధము.

లండను, డిసెంబరు 25:—నావికాధికారుల రిట్లు ప్రకటించిరి: 23 వ తేదీనాటి రాత్రి మావిమానములు బ్రాజిలు నావికాబలమును మీద మూడు టన్నుల బొంబులను వేసినవి. సెంటుడెస్సిను చెప్పియు, ఫిస్టెరిను వైమానికాబలముల మీద 1 1/2 టన్నుల బొంబులను బొంబులను వేసితిమి.

లండను, డిసెంబరు 25:—బ్రిటిషువాల్సు ప్రకటించుచున్నది:—ఇటాలియను రంగమున కొంతభాగ మాక్రమించుకొనబడినదానిగ వేరుదేశములు బాగుగ పనిచేసినవి. మా వైమానికబలము బాగుగ కార్యము నివర్తించిరి. చరిత్రాక్రమ తీర్చుచున్నది.

ఆస్త్రియన్ గారి కుమారుడు.

లండను, డిసెంబరు 24:—ఇదికర్తల ప్రధానవర్తక సంఘం ఆస్త్రియన్ కుమారుని కుమారుడు బ్రిటిషియను జనరలు ఆర్థర్ ఆస్త్రియన్ గారికి ప్రాన్సులో ప్రజల మన గాయము గలిగెను.

లండను, డిసెంబరు 25:—సర్ ఎరిక్స్ గెడ్డింగుగారు క్రైస్తవమతమున ఉదయమున కాలేజియనుచున్న రాజుగారి సందర్శనముచేసిరి.

ప్రాన్సు

మార్షలు హేగుగారి క్రిస్మసు ఉత్సవము.

లండను, డిసెంబరు 25:—ప్రాన్సునందున్న వైస్యముల ప్రత్యేకపు టుత్తవు మెసరును మార్షలు హేగు గారిట్లు చెప్పిరి. "ప్రపంచములను, లాభములు నన్నియు సర్వధికము గనున్నవి. కొలదికాలముననే మనము పరిపూర్ణ విజయమును బడయుచున్నాము. నచ్చొప్పి క్రిత ఇట్లు తరిమింపబడినదన్న మనము అంతికాలముననే విజయమును బడయుకొనియుండుము. అందువలన మనము మృత్యుముడు రాముకేసికొని మరొక దృఢ ప్రయత్నముల కొనసాగించుము. ప్రాన్సునందలి మనకు కార్యకీర్షణను సమర్థమునకి వృద్ధి నిశ్చయముతో పనిగా వించిన రాజ్యాధి సందర్శనమున మీర గృహములను మన సంఘాతమును సులభీకరముగ నుండగలము."

పరామనా రిట్లు ప్రకటించుచున్నది. జర్మను విమానములు కనుగొనబడినవి. 22-వ తేదీనాటి పాఠశాలము శత్రువిమానము దేశకర్మామిత బొంబులను వేసెను. ఆతరువాత మరొకటి.

పరామనా రిట్లు ప్రకటించుచున్నది.

లండను, డిసెంబరు 25:—ఇటాలియను రిట్లు ప్రకటించుచున్నది. ఆసియాలో పితృభూమిని దిశమంతయు యుద్ధము ధయంకరముగ జరిగెను. మేము ప్రతి యుద్ధముల సునంది క్రతువులకోర్కెను గలిగితిమి. ఇది కరట జరిగిన యుద్ధములో మేము విదాదిభిరంగులను, మరభిరంగులను మేముమరల ప్యాక్షను చేసికొనగలిగితిమి. రెట్టి తుండి మీదికోర్కెనుండి దేశకర్తలను మాభిరంగులు భయము గావించినవి. తెల్లెల్లాభిరంగులు మేముమరల పట్టుకొని కొంతవరకు నిలక తెట్టు నగలిగితిమి. మేము కోర్కెకోర్కె ప్రదేశము నుండి కొంతవరకు క్రిక్కిరించుచున్న క్రతువుల గలిగించితిమి. అచటను మనకేమిటి ఖయిలను బట్టకొంటిమి.

ఆంగ్ల వైమానికుల యొప్పు సంపద

పేరిసు, డిసెంబరు 25:—మాస్తిను దాడినిబట్టి ఆంగ్ల వైమానికుల యొప్పు సంపద విడితము కాలకు దని పరామనా కేళపు ప్రతిక లాక్షిపణకున్నది. కేళము మిలివిగి యుం దినపుడుగూడ వైమానికులు తమ కార్యములయందు చరించుచుండిరి. జర్మను లాక్షిపణ ఆంగ్ల కేళపు ధురములపై విమానముల నందియిరి. జర్మనీయులకు బుద్ధి పెప్ప మార్షలు హేగుగారు ఆంగ్లవిమానముల నన్నిటిని సులభముగ చేసిరి. మామము ముట్టి మిగుల ప్రపంచమున వని ప్రతికలు వ్రాయుచున్నది.

ప్రాచీన బ్రిటెన్ స్టోవకు సైన్యములు.

లండను, డిసెంబరు 24:—రైటరుగారి క్రింది సమాచారములను తెలిసికొనిరి. ప్రాన్సునందున్న బ్రిటెన్ స్టోవకు సైన్యమున అధమపక్షము 120,000 సైనికులున్నారు. అందనే కులు కెట్టు సైనికులు. వారు తమంతటనే యుద్ధములను సన్నాహములను లొంగిపోయిరి.

నూరు వైమానికయుద్ధములు

లండను, డిసెంబరు 25:—పరామనా రిట్లు ప్రకటించిరి:—21 వ తేదీ మొదలు 23 వ తేదీవరకును నూరు వైమానిక యుద్ధములు జరిగినవి. అందనేకము క్రతువుల పంపులలోనే జరిగినవి. క్రతువిమానములు 18 నేల గూల్చబడియెను. అగ్ని ముట్టింది కొన్నిటిని, క్రిందికి పడత్రోయటమన కొన్నిటిని మొత్తము మరలవి విమానములనుగూడ భయము చేసితిమి. రెయిల్వేస్టేషనులు, మందుగుండు కర్మాలయములు, సైనికాలయములు మొదలగువానిమీద 18 నేల కిలోగ్రాముల బొంబులను బొంబులను వేసితిమి.

లండను, డిసెంబరు 24:—సర్ ఎరిక్స్ జనరలు క్రైయిలుగారి స్థానమున నియోగించబడిన జనరలు గిల్లామాటుగారు కెర్మనువద్దనున్న సైన్యమును నడపించియుండినను. ఆతడును చేదీర్చుమానమును వీరుకుగపరిగణించబడుచున్నాడు.

లండను, డిసెంబరు 25:—సర్ జెడ్జు హేగుగారు 24 వ తేదీ నిట్లు ప్రకటించిరి:—ఈప్రమున కాన్సేయకటము నందు మామిడికి దండెత్తిచ్చిన క్రతువుల తరిమివైచితిమి. ఎవేమా వద్దను పోయిల్లా-పల్లికి దక్షిణకటమున భయంకరముగ భిరంగియుద్ధము జరిగెను. పొగయెను విశేషముగ నున్నను బొంబులు వేయటము, వైమానికయుద్ధమును భయంకరముగ నుండినది. క్రతుభిరంగులు, విమానములు తీవ్రముగ పనిచేయించుండినవి. మేము క్రతువిమానములను నేలగూల్చితిమి. ఈపాటల గాల్పుట నలన రెండు విమానములు నేల గూల్చబడియెను. కడపటిదానియందు ముగ్గురు వైమానికులు మరణించిరి. క్రతులు గావించినవి. రాత్రి వైమానికులు అనేక వైమానికాలయముల మీద బొంబులను వేసిరి. తగటిపూట మా విమానములలో మొకటి మావే హేగుగారు పట్టుకొనినది నొక టన్ను బొంబుల వేసెను. అందువలన ప్రధాన కార్యాలయములగును నగరమునందు ఆస్తి భయములు గలిగినవి. క్రతువులు మా విమానముల నిరంతరము గెలిగించుచు పరాజయ మొందుచుండిరి. క్రతులు విశేషముగ భిరంగుల గాల్పుటలను మా విమానములలో నొకటి నేలగూల్చెను. తక్కిన వన్నియు మురతీతముగ దురలినవి.

పెట్రోగ్రాదు, డిసెంబరు 25:—చోర్మిని వద్దనున్న యుద్ధకాధికారి విశేషదేశముల వాదించవలసినదని బ్రాట్స్కీగారికి తెలిసి.

లండను, డిసెంబరు 25:—మార్షలు హేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:—కేంబ్రీయు! దక్షిణకటమున మే మునేకమంది ఖయిలను బట్టుకొంటిమి. తేబానీకి పశ్చిమ తటమునను, ఈ ప్రమునకు రూపుకటమున ఆస్యోభ్య భిరంగియుద్ధము జరిగెను.

హేగుగారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, డిసెంబరు 25:—నావికులకును సైనికులకును చక్రవర్తిగారింపిన క్రిస్మసు సందేశమును గ్రహించిండులకు ప్రత్యుత్తరము నొసరును పరిపూర్ణ విజయము లభించువరకును ప్రామాణ్యైక్యకను, గౌరవమును గాపాడునిమిత్తము ప్రాణముల నర్పించి వృద్ధినికొనుట యున్నామని హేగుగారు చెప్పిరి.

కెయిజరుగారు పశ్చిమరంగము జూడ నేగుట.

లండను, డిసెంబరు 24:—21 వ తేదీని కెయిజరుగారు వెడ్జు రంగమును చూచిరి. అచటి సైనికుల ప్రాత్యహించుచు వారి స్వాస్థ్యత్యాగములను ద్వైసా వెసాంజో వద్ద నున్న తమ స్నేహితులకు నిరంతర విజయమును న: కూర్చున్న వ: చెప్పెను. యుద్ధమును నడుపుటకు మారేపు ఏర్పాటులు గావించబడిన వని ఆతడు తెలిపెను.

యుద్ధరంగము; క్రిస్మసుపండుగ.

లండను, డిసెంబరు 25:—ప్రధాన భవనమువద్ద నున్నరైటు రుగారి విశేషబట్టి తెలిపెను. క్రిస్మసుదినము ప్రకాశవంతముగ నుండెను. ఇదివరలో నీదినమున జరుగు సుత్సవములకంటె నీ సందర్భపు ఉత్సవము కొంచెము మితముగ నుండెను. అయినను ఎప్పటి సంతోషమునకు మాత్ర మువంతయు లోపము లేదు. రాత్రికముగ వైన వారు క్రతువులలో సఖ్యము చేయినట్లు. "ప్రము పుట్టింగు" ప్రమాణము నియమించుట కిదియే ప్రథమము. ఇదివర కిది సైనికుల చందాలవలన జరుగబడుచుండెను. గత 24 గంటలలో మాభిరంగులు చాల తీవ్రముగ పనిచేసినవి. నిన్నటిదినము పాఠశాలము బెసివేయరి సమాపమున కేంద్రీకరింపబడిన పదాదిదళములలో వారు భయంకరముగ పోరాడిరి.

లండను, డిసెంబరు 26:—నిన్నరాత్రి పరామనా రిట్లు ప్రకటించిరి:—క్రిస్మసు దినమున యుద్ధరంగము నందలి విశేష ప్రదేశమున భిరంగియుద్ధము సామాన్యముగ నుండెను. మ్యాజునది కుడిభాగమున నది మంచితీవ్రముగ నుండెను.

వలస సందేశములు.

లండను, డిసెంబరు 25:—వైస్యమునందలి అన్నితరగతుల వారియభినందములను తెలుపుచు హేగుగారు రాయామల సందేశముల గవర్నరుజనరలు, గవర్నరులకు సలహా ములునంపిరి. ఆతడు హిందూదేశ వైస్యాధిపతికిని, పరామనరంగమున తిప్ప తక్కినరంగములందున్న వైస్యాధిపతులకును అభినందముల నర్పించుచు గూడ సందేశములను పంపెను.

హేమా

ఆయుధనిర్మాణ నిరోధనము.

మాక్సిమిలియన్ పక్షమువారి సంధిపరతులు. పెట్రోగ్రాదు, డిసెంబరు 25:—మిక్రె పాలకర్త ము నేర్పరుప మాక్సిమిలియన్ పక్షమువారును, సోవెరిహొ ల్యూవనరిలును సమాధానపడిరి. పాలకర్తమున రెండవపక్షపు ప్రతినిధు లేర్పరుచును. యూరోపున అచిరకాలముననే సంధి ఏర్పడునుగాన ఆయుధనిర్మాణము జరుగగూడదని మాక్సిమిలియన్ కోర్కెంచిరి. ఆక్రమించిన స్థానములనుతీసికొని విడిచి టి మాక్సిమిలియన్ సందిపరతులలో సుక్కుటియని తెలిపి వచ్చుచున్నది. స్టాకోమునకుబోయి అటమహ్మద్ సాంఫిక్ వాదులతో జర్మనీవారి సాంఫిక్ వాదులను సమావేశముగా తుండ నిష్పందించినచో, సంధిరాయభారములకు ముప్పువాటిలు నని బ్రెస్టు లిటోనిస్సుననుండి మాక్సిమిలియన్ ప్రతినిధివర్గము జర్మనీవీధికి కార్యాలయమునకు తెలిపిచేసినది మాక్సిమిలియన్ బార్తాసానము ప్రకటించుచున్నది. కార్మి లాభ నేనాని కాలాకు 6 నేల సైన్యము పూర్తిగ నోడింపబడినదని మాక్సిమిలియన్ లనుచున్నారు.

బోల్షివిక్కు సైన్యగమనము

అవకోర్కె కలుగుట. లండను, డిసెంబరు 22:—కీఫనకు బోల్షివిక్కులు తమ వైస్యముల బంధిరి. కాని యువపవారి పాదగుటలను వైస్య గమన మాగిపోయినది. ఫిన్లెండులో ఆబాయుద్ధ తీవ్రముగ పల్లముల ప్రారంభమైనవి.

రైతులమహాసభ.

లండను, డిసెంబరు 24:—పెట్రోగ్రాదు నందలి రైటుగారి విశేషబట్టి వ్రాయుచున్నాడు:—రైతులసభ లోకలహముగ లిగినది. కుడిపక్షము, మధ్యమ ఉన్న ప్రతినిధులు తమ స్వంత కార్యనిర్వాహక సంఘమును వెలకొల్పిరి. కానసభ కధికార మియబడవలెనని వారియతము. మిక్రెమ పరిపాలనము నేర్పరచు నిమిత్తము ఎడో పార్శ్వమున నున్న వారు మాట్టమాలిట్టులతో రాయభారముల నడపుచున్నారు.

యుక్రేనియనుల స్థితి.

లండను, డిసెంబరు 24:—మిక్రెనియనులందఱును సైన్యముల తీవ్రతనని అభ్యాపింప బడెను. యుద్ధము వచ్చునెడల దానకోసంకు కొరతను వారు కోసంకుల నందఱిని రాదాగారి కప్పగించు మన్నా. కూర్కాపు నకు 89 మైళ్ల దూరమున యుక్రేనియనులకును మాక్సిమిలియన్ లకును యుద్ధము నడుపుచున్నది. ఇదివరకు 700 మం మరణించిరిని తెలిపినది.

సైనికోడ్యోగులవద్ద విస్తరించుచుండుట.

బోర్ని విక్రమ పక్షమువారి యుద్ధము.
అందఱు, డిశంబరు 22.—పెట్రోగ్రాదు విశేషము
మాన్యులపాఠ్య పత్రిక కిటుల వెలియజేయుచున్నాడు. సైన్య
మున నధికార వ్యవస్థలను రద్దుచేయుచు బోర్ని విక్రమ పక్ష
ము ప్రకటన మొనర్చియుండెను. ఈ ప్రకటనము తెలుపదేని
నాటినుండియు ఉద్యోగుల వధలు హెచ్చుచున్నవి. వీరిలో
పదాతి దళోద్యోగుల విశేషముగ చెప్పబడుచున్నాడు. వై
ప్రకటనము యుద్ధరంగమున చేరగనే సైనికులు ఉద్యోగులను
చుట్టచేసి వారలను జంపనారంభించిరి. అందువలన ఉద్యోగులు
కొందరు పారిపోవుచున్నారు. కొందరు ఉక్రెమ, కాక్సను,
వైరియా మున్నగు ప్రదేశములకు బోయి స్వచ్ఛానుల కిరి
లు జొచ్చిరి. గాని రష్యానుడు సైనికోడ్యోగు లందఱును
సైనికులకు బంధించె యున్నాడు.

రష్యా రాష్ట్రమున కలహములు.

బోర్ని విక్రమ పక్షము ప్రమాదవశకు గ్రహించుట.
అందఱు, డిశంబరు 24.—పెట్రోగ్రాదునుండి వైస్సు
పత్రికా విశేషముడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.—ఉక్రెయిను
వారిలోడ సంధిచేసికొన బోర్ని విక్రమ లాభపడుచున్నాడు.
రాజ్యాంగ సభయెడ వారి భావము మారుకొందుచున్నది. ఈ
యంత్రములనుబట్టి, బోర్ని విక్రమల తమ ప్రమాదస్థితిని గ్రహిం
చుచుండి రనచున్నాడు. రష్యా నక్షిణభాగములయందు నిపుడు
బోర్ని విక్రమలకు వ్యతిరేకించుచున్నది. ఆహారపదార్థముల
సప్లయ సన్నగిలుచున్నది. దానిప్రదేశమున నుండి బొగ్గు
సరఫరా ఆగిపోవుచున్నది. కాంతి యేర్పడు కాలము కను
దవ్వవలెనందగ, రష్యానుడు వివిధపక్షములకు సమర మారం
భమొనరించి, సాంఘికములయందు రష్యా రాష్ట్రము విపక్షనొంది
మున్ముందు జర్మనీ రాష్ట్రపు సేనకురాలగు నని భయపడు
చున్నది.

ట్రాట్స్కీగారు కెయిజరుగారిని భయపెట్టుట.

అందఱు, డిశంబరు 22.—పెట్రోగ్రాదునుండి రైటరు
గారి విశేషమును నిన్నటి దినము క్రింది సమాచారమును తెలి
పెను. ట్రాట్స్కీగారు తాత్కాలిక సంధిని గూర్చి ఉపన్య
సింనుచు నిట్లు పలికిరి. కెయిజరుగారి కాళ్ళమీదపడి సం
ధికి బ్రతిమాలు నిమిత్తము మనముజూరుగారిని తొలగింపలేదు.
సమ్యక్తవేద జూరు మరతుల గోరువెడల కాసునసభ వారేదయ్యా
వెంటనే నిర్ణయింపవలసి యుండును. అన్ని వేళములందును
సైనికాధ్యక్షులమీద సమాన పరిత్రయమును మొనరింపవలసిన
దనియే యుండవలసి గోరుదుము. అధిక దుష్ప్రవర్తనలను మనము
యద్ద మొనరింపనేరకున్న 1905 వ సంవత్సరములో జరిగినటుల
మనయద్ద మంత మొందలేదనియెడ తిరిగి యుద్ధముచేయు గలగు
దగు యుద్ధము నాపివేయుచు మనయే మన విశేషములను
తెలుపుదు.

వార్షికోత్సవపత్రిక.

ప్రకటనమును నిర్ధించుట.

ఆహ్వానపెద్దాము, డిశంబరు 22.—వైస్రెలికా ప్రకటన
నకు మునుపదినములు ఆవుజేయబడినది. ఆహారపదార్థ పరిసాల
కోడ్యోగి నెదురించుచు ప్రకటించిన వ్యాస మూలమున వై
యుద్ధమును తెలుపజేయుండవచ్చును.

ప్రకటన మారంభమగుట.

పత్రికా ప్రకటనము మరల ప్రారంభమయ్యెను. పోపా
కోడ్యోగి యొసగిన సముఖాయాపికి పత్రిక ప్రాముఖ్యత
మొనరుచున్నది. ఆవ్యాపకత వ్యక్తము ప్రబలి న్యాయమును
నాహారపదార్థముల సరఫరాకు భంగము కలిగించెనని వై సము
ఖాయాపి ముందు వివరింపబడినది.

ఒడెస్సా శాంతిముగ నుండుట.

అందఱు, డిశంబరు 24.—ఒడెస్సాలో నల్లయు
సరకుకొనవని. తుట్టకుదకు సారాయి ప్రోత్సహమును వానిని
గోరుకొనుటకై పరిణమించినవి. రెడ్డుగార్డుల నాయకు
డైన యూదానుకని తుపాకిగో గాల్పుట వలన సంజోధము
ప్రారంభ మయ్యెను. అనంతరము దినమంతయు యుద్ధము
రిగెను. ఆ యుద్ధమున సారాయికొట్టు కొన్నిగోరుకొన
బడినది. అల్లరిలనణచి శాంతిని నెలకొల్పి సైనికులకంపణీవారు
గలభాద్యంతోడ నేకమైరి. ప్రదేశమున శాంతిని నెల
కొనవలసి ప్రత్యేకముగ నొకసంఘమేర్పాటు చేయబడినది.

పెట్రోగ్రాదు నగరమున జర్మనీ సైనికులు.

వైస్సు సైన్యమును ముందుట.

అందఱు, డిశంబరు 21.—పెట్రోగ్రాదు విశేషము
వైస్సు పత్రికకిటుల తంత్రవాద సంపుటమును—రష్యా
యం దిదివఱలో జర్మనీవారి ప్రవర్తనలనుబట్టి యిరువురు
ద్యోగులు, ఆధికారుల యనుమతివలన, యుద్ధమున బంధితు
లైన జర్మనీ సైనికులలోడ నొకవైస్సుమున రష్యానుడు సైన్య
ము చేయుచున్నాడు.

ఇటలీ

ఇటలీయులు ఆస్టోలో శిఖరమును

మరల బట్టుకొనుట.

అందఱు, డిశంబరు 25.—ఇటలీయులు పరాసువారి
తో నున్న “వైస్సు” పత్రికావిశేషము 20 వ తేదీన రెండు
సంపుట నిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు.—ఆసియాగో పీఠ
భూమికి పశ్చిమతీరుమునందును శత్రుదళములు పయనిమీద
జరుపబడిన పురోగమున మాదిగ నిశ్చలముగ నిలిచియున్నవి.
పయనినది యొడ్డనవైడగు మొదలు సముద్రమువరకును,
వైడగు మొదలు ఆసియాగో వరకును గల మధ్య ప్రదేశమున
శత్రుదళములు విశేషముగ నిటు నటు త్రిప్పు బడినవి.
క్రొత్త గాని ట్లు తే బడిన దళములన్నియు
పరాను, బ్రిటీషుదళము లాక్రమించుకొనిన ప్రదేశములకు
పశ్చిమమున నుంచబడినవి. ఇందువలన ప్రధానయుద్ధము ప్రేం
టాయరు తీరములను గాపాడుచున్న ఇటలీయులు దళముల
మీద నుద్దేశంపబడును. అందు గ్రహ్యాశిఖరమును, ఆసియాగో
పీఠభూమియు ముఖ్య యుద్ధస్థలములుగ మారినవి. ఈస్థి
చాల యుద్ధవదనరహసి ఆ విశేషమని యభిప్రాయము. అయిన
నీ వాదన ఉపహరింపబడిన దానిగ ఇటలీయులు ఆస్టో
శిఖరమును మరల నాక్రమించుకొనిరి. దానివలన పశ్చిమమున
గ్రహ్యాశిఖరమునకు భయము సంభవించుట జేతు. రష్యా మందు
వలన తమకేమియు భయము లేకపోయె నని కెయిజరుగారు పలి
కిరి. ఆలవైస్సునుమందు నిట్లు బయింపగలరో మాడవలసియున్న
ది. బ్రిటీషురంగమునగూడ మందు కొంచెము పడినప్పటికి చాల
కష్టముగ నుండును.

శత్రువుల ఆశయము.

అందఱు, డిశంబరు 25.—ఇటలీయులందలి పరాసుదళ
ముతోనున్న రైటరు గారి విశేషమును ఆసియాగో పీఠభూమిని
ప్రేంటాయ పశ్చిమమున ఆస్టోనుకులు గావించిన భయంకర
పు ఆకస్మాదీకరముగూర్చి యట్లు వ్రాయుచున్నాడు. శత్రువు
లు తమదళముల నిలపుకొన గలిగిన మాంటిగ్రప్పను శిఖరమును
వారు మహాప్రయత్నము నొనరింపవలయు. అయినను మిక్రిమందలి
వారుఆన్నిటికి సంసిద్ధులైరి. పుల్లప్రదేశమునందున్న సమీపగ్రా
మము మీద శత్రువులు గుండ్రం చేయగలిగిరి. వారాకొండల
నుండి వైకి రాగలరని తోచెను. అయినను రాబోవువారము
మిక్రిమందలివారికి ఇటలీయులకుచు చాల ఆందోళన కరముగ
నుండగలను. ఆలవైస్సుమేములేము జేయకనే శత్రువుల కితికా
లమున తీరముగ ముగ్గుము నొనరించుటకు వాయుభారమును
జూలముగ నున్నది.

ఇటలీ వికమత్య నివర్తనము

రోము, డిశంబరు 24.—రోములో ననేకమంది దొ
రకనమునాథులకును నుండుటయే ప్రబలంబగుచు యుద్ధమును
పిజనునంతముగ సంభవించెందుట కెన్ని నష్టములకైన నోర్చి
మధ్య నెన్ని యవాంతోడ్యమములు వచ్చినను ఆనవివేషా
దు రహిత. ప్రబల నివర్తనముగ నుండగలను.

ఇటలీవై దాడి

పత్రిక ఖండించుట.

అందఱు, డిశంబరు 25.—ఇటలీవై జర్మనీయులు తల
వెట్టిన ముట్టదిన వైస్సును తీటుగుపత్రిక ఖండించుచున్నది.
ఆస్టోనూవారి పిచ్చియెత్తులకు తోడ్పడి తనూలమున జర్మనీ
వారి యొగ్గుక సైనికులను బలియొసగ ఫిల్లమున్నులు హిందెన
బల్లగారి కెట్టి యధికార మున్నదని వైస్రెలికా ప్రకటించు
చున్నది.

జనరలు అల్లెలీగారు జనరలు వెడ్డింగుగారి నభినందిం
చుచు సందేశము నంపిరి.

అమెరికా

య్యులోసోను డిశంబరు 24.—క్రొత్తగా పీటికల వొక
కుట్ర కనిపెట్టబడినది. ఎంతభిన్నము లక్ష్యముచేయక జర్మను
లు ఆన్జంట్లైనా శత్రులగున్న మిక్రిమందలివారి ఓడలన్నీటిని
పాక చేయవలయునని ఏతెట్టును బంపిరి. మిగతా పంజులను
కొనుకొన్నను నిమిత్తము రాయబారములు విజయనంతములై
నెచ్చుది నెలకొల్పబడెనని తెలుపచున్నాడు. ఓడల ఏతెట్టు
నాగరూపముగ నున్నాడు.

అమెరికా రెడ్డుక్రాసు సంఘము

ఏజెంటు ఆరెడ్డుజేయబడుట

న్యూయార్కు, డిశంబరు 24.—పెట్రోగ్రాదు నుండి
యట్లు తంత్రవాద వచ్చినది. రాష్ట్రాధికారు మోటారుబండ్లను
పంపవలసినదని రుమేనియానుం దమెరికా రెడ్క్రాసు సంఘ
పు ఏజెంటునకు ఉత్తరువైనది. ఈ యుత్తరువునుబట్టి ఆరెని
బంధించితిమని ప్రాజ్జికీగాన ప్రకటించిరి. లాముగాని, రెడ్
క్రాసు సంఘమువారుగాని విప్లవమునకు వ్యతిరేకమగు నుద్ద్య
మముల తోడ సంవర్కము గలగియుండ లేదని పెట్రోగ్రాదు
నందలి అమెరికావారి గాయబారి తెలియజేసెను.

ఆస్టోయా

ఆస్టోయాదళములు స్థాండపురకు వచ్చుట

అందఱు, డిశంబరు 25.—సెంట్రలు న్యూజు ఏజెన్సీ
వారి జాగ్రత్తవిచిత్ర యట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఆస్టోయ
నులు తమ దళములను స్థాండపురంగమున కంపుట కంగీక
రింప రని సాంఘికప్రతినిధి కెయిజరుగారిసభలో చెప్పెను.
పశ్చిమమున ప్రత్యేక యుద్ధము నొనరించుటకు వారు తూర్పున
ప్రత్యేకసంధిని గావించనొల్లరు.

టర్కీ

యుద్ధపుకై నీలరు గూర్చినసభ.

పశ్చిమసాములు సంక్లిష్టమగుట.

అందఱు, డిశంబరు 24.—జనివాసుండి డెయిలిన్యూజు
పత్రికకిటుల తంత్రవాదవచ్చెను.—యుద్ధపుకై నీలరు గూర్చి
ఆంగ్ల కురుక్షేత్రాష్ట్ర ప్రవర్తన లన్నియు మునుముందును
సమాధానపడిరి. కాంస్టాంటినోపులు మాల్టేయులకు నడుచు
వైదల ఆంగ్లవైద్యకావాళలవై ప్రయాణ మొనరించుట.

పోలండు

జర్మనీ సైనికుల అవిధేయత.

అందఱు, డిశంబరు 25.—పోలండులోని జర్మనీ సైని
కులు తమ యధికారులయెడ తిరస్కారభావము కలిగియు
న్నారు. ఆజ్ఞలనున్నెంప వైదలము గొందరు నిరాకరించిరి.
కాని కొందఱును చంపి, మరల విధేయతను నెలకొల్పిరిని నె
ట్రోగ్రాదునుండి డెయిలి మెయిలుకు తెలియజేయబడినది.

చీనా

అందఱు, డిశంబరు 24.—చీకింగు తంత్రవాద తిట్లు
తెలుపుచున్నవి. చీనాదళములు వచ్చుటవలన చాట్సుకద
మరల నెచ్చుది నెలకొల్పబడినది.

ధనికులకు పన్నులు

బోనసులా గారి యభిప్రాయములు

అందఱు, డిశంబరు 25.—ధనమువై పన్నునువిధిం
వలసినదని ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసు కమిటీవారు నూ
చించియుండిరి. కమిటీవారికి శత్రువులై సంవర్కమున బోనసు
లాగారిట్లనిరి.—యుద్ధానంతరమున ధనికులవై పన్ను విధించు
టకు జాతీయముగానును తీర్పులేముట తుత్కృప్తమగు సాధన
మని నా యభిప్రాయము. యుద్ధభారము చిట్టచివరకు పుల్ల
మలవై పన్నుగాని యుద్ధానంత మన ధనికులయద్ద వ్యయ
ముక్రింద సామ్యుని పురోగవలసి యందు వ్యవస్థ యేర్పడును.
గనుక సమువై పన్నును విధింపవలయునా, లేక యేబడిసంక
స్థి ములలో యుద్ధ య తీర్మానము జరుగుచుండవలయునా
అను సమస్య ధనికులకు మాన స ంధించినవై యున్న
ది. యుద్ధకాలమున ధనమువై పన్నును విధింపవలసిన వ్య
సిద్ధివెచ్చుగాన మూచించియుండిరి. వీరి నూచనము నాంగీ
కృతము గాదు. ఈ సమయముననే పన్నును విధించితిమని,
పన్నును వసూలుగును గాని ధనమునకు తోపము కలుగును.

32-వ దేశీయ మహాజనసభ

(1)

కలకత్తాయం దద్విత్తీయముగ మావేశమగుట

4690 మంది ప్రతినిధులు వయచేయుట

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి యొద్దనుండి)

కలకత్తా దీపంబు 26:— గత శతాబ్దమున నభివృద్ధి గలదు. కావనము నేటి యభ్యాసము 2-గంటలకు కూడినది. మందిరమునందు 9 వేలకుండు భాగ్యములకు తగిన వైకల్యముకలదు. మిగతా సామాన్య ప్రజాభివృద్ధి మందిరమున నలంకృతమైయున్నది. వెనుకను ముగ్ధులవారికి కూడ వివరములు యేర్పాటులనుచేరి. సభావేదకమున భాగములను ప్రతినిధులకు స్థాములను చేర్చిరి. సభాభవనమున ప్రతినిధులతోను, ప్రేక్షకులతోను కలకలములను చేయించెను. ప్రేక్షకులు 6 వేల మందికి మించినవారు. ప్రతినిధులందును ప్రేక్షకులందును చాలమందికి రంగమార సమర్పించినది. ప్రాంతమునందును చాలమంది ప్రజాభివృద్ధి ప్రతినిధులుగ దయచేసిరి. ఇందుముందును భావతీహాసములను మాత్రము తిరిగి దివి చేర్చుచున్నది. సభా సందర్భమునందు కావలసిన యేర్పాటులను వివిధ సేవావర్గము దివ్యముగ నిర్వహించిరి. అంతకుముందు సభా ప్రవేశమునందును ముందుగ వచ్చుచుండెను. తిలక్ ప్రభుత్వము సభాభవనమున వచ్చినపుడు సభ్యులు తమ సుఖములను ప్రకటించుచువచ్చిరి. యత్నచాంతము వీరంటి చేడిమి చేరబోవుకప్పుడు సభ్యులందరు నిలచుచు, తమ యాహ్వానమును వ్యక్తపరిచిరి. చివరకు ప్రాంతమున వెనుక కార్యక్రమ మున ప్రవేశము చేయెను.

సభ్యులు వ్యక్తపరిచిన యాహ్వానము కలననే గాక చాలమంది సభ్యులు సలంకరించి యుండుటచే తిరుమాళేశ్వరమున ముగ్ధులగుచు, ఇంతవరకు 4690 మంది ప్రతినిధులు తమ చేర్చుకొనిన సభావేదకమున లెక్కలకు లెచుచున్నది. గత వర్షము లక్ష్మీ సభకు 2200 మంది ను, బొంబాయి సభకు 2100 మంది, మద్రాసు ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. ఆంధ్రమునందు 980 లకు; చంద్రాపురి, చెన్నపురి, రాజ్ గుంటురు, తిరుపతి, 650 లకు; బీహారునుండి 350 లకు; మధ్యప్రదేశమునందు 165 లకు; బెంగాలునుండి 95 లకు; బీహారునుండి 100 లకు; బర్మానుండి 100 లకు ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. ప్రేక్షకులు విశేషముగ వచ్చియుండిరి. ఇంతవరకు సభావేదకముల కింతమంది రావెను. బీకానెరునుండి 5 వేల మందికి మించి దాని బట్టి వారి కెంత తీసుకొనినది యుండెనో యూహించుకొనవచ్చును. చాలమంది స్త్రీలు ప్రతినిధులగుచును సమావేశమై నందరి మరలముగ వేషములను, కూచిబిడి, మహారాణి (బీహారు), న్యాయమూర్తి, సర్ బాస వుద్రాఫ్, వుద్రాఫ్ సర్, న్యాయమూర్తి చావర్, న్యాయమూర్తి సహావత్యుర, (చెన్నపురి) న్యాయమూర్తి చంద్రశేఖరశర్మ, (మైసూరు) నాటకమహారాజు, తిలక్, అంబేద్కర్ మదనమోహన మాలవ్య, బాపూజీ, మద్రాసు సభాసభ్యులు, మోతిలాల్ గోసు, సి. ఆర్ దాసు, చక్రవర్తి, చక్రవర్తి, గాంధీ, మహాత్మాదాదూరాజు, దాక్టరు సి. సి. బాయి, దివన చంద్రశాస్త్రి, సర్ రామకృష్ణ, మున్నె ప్రభుత్వము సభ్యులకుండు. సభకు రావలసినట్లు బీకానెరునకు సభా కార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. ప్రారంభమున ప్రభుత్వము జరిగినది; బాలికలు మనోహరముగా ముగ్ధులగుచుండిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని యొక్కయు, వీరంటిని అగ్రాధిన మంకరింపు మని తీర్మానము ప్రతిపాదించి ఇంతవరకు మద్రాసు సభాసభ్యులు, ప్రభుత్వమును సభాసభ్యులను చుట్టుట గంటలకు పట్టింది. ముగ్ధులగుటకు ఆధ్యక్షురాలు తమ సభాసభ్యులను చుట్టుట ప్రారంభించిరి.

ఇంతవరకు జరిగిన సమావేశములందుకంటె రాజ్యమున ప్రేక్షకులును ప్రతినిధులును వచ్చి యుండుట సభ్యులందరి మరలము. సభయందు అతివాదులను మితవాదులను కూడ నుండిరి. బాలియనాదు లా యభివృద్ధిములవాని సంఖ్య యందు మించుచున్నది. బాలియనా మే ప్రబలముగనుండి,

తీర్మానములు ముగ్ధముగ సభాకార్యమును నిర్వహించుచున్నది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని తమ యాహ్వానమును ఉద్వేగముతో చదివిరి. సభ్యులు దీనిని శ్రద్ధతో వినిరి. వారి యాహ్వానము జరుగుచుండగనే తిలక్, కపద్విహాళ యులు సభాభవనమునకు వచ్చుటకుల సభయందలి నిశ్శబ్దమునకి కొంత భంగము కలిగినది. సభ్యులు వారినిచూచి తమ యాహ్వానమును ప్రకటించిరి. తిరిగి సభాభవనము నిశ్శబ్దమైన వెనుక ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు తమ యాహ్వానమును ముగించిరి.

వీరంటి సభాసన మంకరించుటకు నని తీర్మానమును ప్రతిపాదించిన మద్రాసు సభాసభ్యుల యాహ్వానమును సభ్యులు ఉత్సాహముతో వినిరి. ప్రతివాద్యము నుండి ప్రమాణమును ప్రతినిధు లొక్కొక్కరు తీర్మానమును బలపరిచిరి. తీర్మానమును, బలపరిచుటకు వాదనాసభ్యులను చేర్చుటను.

భావనీ యాహ్వానము.

మద్రాసు సభాసభ్యుల తమ యాహ్వానమును నిట్లు తెలిపిరి:— ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు, ప్రతినిధులారా, మహాజనులారా, ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించుమని నన్న ఆహ్వాన సంఘమువాని కోరిక. మీరు దానిని ఆంగీకరించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈవర్షము సభాభవనము నహించుటకు వీరంటి నియంత్రమును తాను ఆంగీకరించి వానించెదరని తలచుచున్నాను. వీరంటిని తాను తగిన వారు కాదు. ఆయనను చూచి నేను చెప్ప నవసరము లేదు. అయితే లోకమునందలి గడించినది. ఆయన లోకమునందలి కత్తలగును ప్రవృత్తిని బడపిరి. వక్తృత్వము అభ్యాసవశము కలవ కచ్చుకదాగి, సహజముగ నుద్భవించు లక్షణము కాదని చెప్పగలగు (సభ్యులయందు హాసము). ఆయన గాంధీ శ్రద్ధా ప్రకటన, ఆయన కార్యకర్తత్వములను, ఆవక్తృత్వము దిశ్చిక్షకు లొగ్గించుచున్నది. భరతవర్షమున కతలకలమును చేరిన కార్యములను నేను వ్యాఖ్యించుటలేదు. రాజకీయంగుణమును ఆయన చేసిన కార్యవరంపరము గురించి నేను కొన్ని వాక్యములను చెప్పుచును. లోకమున దామె చేసిన మన కార్యముల మంచి వెడల మాట యలుండలను స్వభావమును చూచుకొని, దమ్ము చేసికొనుటకు వచ్చిన అండ్ల నిజమలై గాక ఆయన భారతవర్షమును తనమాతృభూమిగ భావించుట మాత్రము సహజమయినది చెప్పక తప్పదు. భారత వర్షమునందు రాజ్యాంగ సంస్కరణములను, ప్రాంతభాగభాగ వర్ధనమునకు భావాభివృద్ధికిని ఆయన కృషి చేయుచున్నది. (విశేష విమర్శ) స్త్రీలు ప్రేమస్వరూపులు. స్త్రీల సహజ ప్రేమ మించిన ప్రేమభావముగో ఆయన ప్రజలందును వాళ్ళెల్లము చూపుచున్నది. ఆయన వాటి ముందు బానిక త్యాగశీలములగు ఆహ్వానము పరిపక్వము యున్నది. ననమెప్పుడును కృతజ్ఞులను కాబాలము. ఆయన వాళ్ళెల్లమునకు మనము శ్రద్ధ తనజాపలసియున్నది. ఆయన త్యాగశీలము, సేవావక్తృత్వమును సంస్కరించు కొని ప్రభుత్వమునా నిర్దోషశీలమును కరిగించుచు, మన మామెను ఈన వర్షము చేయి సభ కగ్రాసన సలంకరింపుమని కోరి, మనము చేయగిన గౌరవములను చేసితిమి. భారతమునకు నిర్దోషశీలమునకు మీరు గురికావలసి వచ్చినందుకు మేము మనఃపూర్వకముగ వైదము నారాధించుచున్నాము. మీరొప్పుభావానుసారము లోకమునందలి చాలమంది దృష్టి నాకర్షించినది. అట్టి నిర్దోషశీలమును ప్రతిభావంతుల యిందెనముక కాగజాలను. ఆనిర్దోషతలత్ర ప్రభావము పోవు మనమందును సమాపించుచున్నది. కాలవిలంబము చేయదలచుకొనలేదు. స్వాతంత్ర్యవిజయమునకై ఆయన ముందంజ వేయుచు పోతున్నాను. మాత్రము చెప్పి నేని యాహ్వానమును విమర్శించెదను.

స్వరాజ్య సమితిని ఆయన నెఱుకొనినది. ఆయన తన కార్యకర్తత్వమునకై స్వతంత్రపాలనోద్యమమును నిరంతరము పోషించుచున్నది. ఆయన నిర్బంధించక పోయినందున

స్వరాజ్యభావమున కింత యుద్ధిష్టి కలిగియుండెడిది కాదు. సోదర ప్రతినిధులారా, మనదేశచారిత్రమునందు సుదీర్ఘస్థితికల్పియున్నది. మనకు ఈ సమావేశములు కనపించుచున్నవి. మన యాహ్వానములు నెరవేరుట కొందరు భగీరథ ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. మనము దేశాభివృద్ధి కనుపరచి, చలించని త్యాగభావముతో పనిచేసి అట్టివారి ప్రయత్నములు సాగనియ్యకూడదు. ప్రతిభావంతులై ఉత్సాహములై బాలియ సభాసన మంకరించినవారి వలననే ఈమెము అట్టి ఫలదయ సమయమునందు, అట్టి విమర్శయందు, అట్టి విమర్శలమునందు, దేశసభాసన మంకరించి, ఆకాశము నడుపుటకు, దారిద్ర్యమునకు, దరిచేట్టుటకును ఆయన తత్సాగ్ర ముక్రమించుటవరకుని భావించితిమి. ఈమాటలతో నేను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచున్నాను.

సానుభూతివాద్యలు.

రాయి వైకంఠనాథనేను గారు తమ ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము దేశమునందలి ప్రజాసంఘములును, నాయకులును, దేశీయమహా సభాదేశములపట్లను దయ సానుభూతిని తెలుపుచు పంపిన వార్తలను, కాంగ్రెసు నిర్విఘ్నముగ జరుగు గాక యని కోరుచు పంపిన వార్తలను వివరించుచు ప్రజాసంఘములను చదివి స్వభరతవర్షమునకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు దయను, మహాత్ములారా సోదరులను విడుదల చేయవలసినదయను, అధినిశేషులందలి భారతీయుల గౌరవ ప్రతిపత్తిని పెంపొందించుటయునదియు కాంగ్రెసు కోరవలసినదని దక్షిణాఫ్రికాలోని నాలుగు భారతీయ ప్రజాసంఘములు తెలిపిన వార్తలను పంపినవి.

బాపిసాగారి తంత్రవాద.

వీరంటి ముగ్ధులారి బాపిసాగారు లండను నగరము నుండి ఇట్లు తెలిపినవి:— “సంతోషపూర్వకాభి మదనములు. దేశీయ సభావిజయము సభ్యులకుముగ కాంతించుచున్నాను. ప్రతి వోటును కార్మికులు త్యాగముతో భారతజాతీయత్వముల యెడ సానుభూతి గలిగి యున్నాను. మంచెపురు, బర్మింగుహామ, బ్రిష్టులు మొదలగు వారియందలి వర్తక కార్మికులు 20 సుమారు 2000 కెక్కును సభ్యుల ప్రతినిధులగుచు, హిందూ దేశమునందలి హామయూలు ఉద్యమమునకై వాగ్దానమునందినది. 20 ఏళ్లలో గా ప్రజలు తమ గవర్నరులను తామెప్పుకొనునట్టి యేర్పాటులతో పరిపూర్ణ రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము సొంతగుచు హిందూ దేశము నందు దక్షిణాఫ్రికా యందలి రాజకీయాంగమునంటిదాని సేర్పాటు చేయవలసినదని వాదతీర్మానించిరి. కార్మికుల యాద్యయమున నిదిక్రొత్తతీర్మానముని “మైము” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

పత్రికాభిప్రాయములు

“మైము ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక.

వీరంటి ముగ్ధులారి ఆధ్యక్షుల సభాసమను విమర్శించుచు యిటుల నుచువుచున్నది: ఇట్టి ఉపన్యాసమున లోపములు గనుగొనుట అతి సులభము. మరియు, అధిక, సైనికవిషయముల గూర్చి తగిన పరిజ్ఞానము లేకయే వీనిగూర్చి యాహ్వాన సింహ మొదలైన వీరంటి ముగ్ధులారి ఉపన్యాసమునిట్టి లోపములందు గూర్చి వేరెచ్చె సంగతులులేవు. ఈ ఉపన్యాసము సర్వవిధముల ఆమోదనానుకూలము కూడ కొందరు చెప్పవచ్చును. కాని యీ రెండు మాగములనలనకు భారతదేశమున కెట్టిలాభమును చేకూరజాలను. భారతదేశమును ప్రేమించుచు బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠాపనమును వృద్ధిగాంచుచు దేశముతోడనే యిటును యితరదేశములయందును నెలకొల్పు బడినవను విషయమును గ్రహించిన వారెల్లరును యిట్టి సమయమున నీ యుపన్యాసము నెడల గల భేదభావములు ప్రకటించుటకు యేకాభిప్రాయముల వ్యక్తపరిచుట మంచిదని తెలిసికొనవలెను. ప్రపథమమున పునాదులను బాగుగనాటి భవననిర్మాణము గావించవలెననియు అధిక, కాసననిర్మాణములయందు రాష్ట్రీకు పరిపాలనమున నెక్కుడుస్వాతంత్ర్యము కలముననియు వీరంటి ముగ్ధులారు నుడివినవాక్యములతో యీ పత్రిక యేకీభవించుచు యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— రెండవ పరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనానిర్మాణమునుగూర్చి లేకమైన యోచింపక, స్వదేశ సంస్థానముల స్థితిగతులు, నాయక, తత్వ, జామే ప్రాతినిధ్య ప్రయత్నము నొసంగవలయుననెడి కోరిక లంగీకరింపబడునని తోచు. హామయూలగు అభిప్రాయములతో నేకీభవించని వారెల్లరును భారతదేశ శత్రువులని పిలువబడుచున్నారు. కాని ప్రాంతీయ, రుద్రయ విషయములగూర్చి వ్రాసిన విమర్శ యాపత్రిక యిట్లు నుచువుచున్నది:— బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠాపనము లభివృద్ధిగొందు స్వభావము గలవనియు, నిజమగు

యొద్దము ఉపాసన చేయును— యొద్దమునకు బ్రాహ్మి
జపాను నుండి హిందూ దేశమునకు బంపబడిన గాజు పానీ
ములు కేల వ్రేయున హిందూ దేశమునకు పంపబడిన గాజుపానీ
గులలో నూటికి 1 వంతు గలదియే. కాని గత సంవత్సరము
అ ఒకవంతు 20 వంతు లాయెను. ఒక్క గాజుపానీ
యందే జపాను దేశము వాగుపడలేదు. నిష్కలవైద్యుల వైద్య
యందు గూడ విస్తార పుట్టివచ్చి గాంచినది. స్వీడనునంటి లక్ష
రూపాయలు విలువల నిష్కలవైద్యులు మూలము హిందూ దేశ
మున గల సంవత్సరమున పంపబడిన. జపాను నుండి గును
ద రిలక్షల రూ॥లకు వ్రేగ విలువల ఆర్థివైద్యులు జపాను
దేశము నుండి హిందూ దేశమునకు నిరుదలి చేయబడినది.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

A General Lynched.

LONDON, December 26.
TALENT GRAY—A message from Tashkent describes the lynchings of General Kozlovchenko by a mob. M. Kozlovchenko was the Commander of the troops in Turkistan.

Decree Increases Numbers of Officers.

LONDON, December 25.
 The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the decree of the Bolsheviks abolishing distinctions of rank in the army has caused an increase in the numbers of officers, especially in the infantry. When the decree reached the troops the soldiers mobbed officers and killed them if they refused to strip off their epaulettes. However, officers have donned "lunith" in large numbers and, as reported, many returning to their homes in Ukraine, Caucasus, and Siberia, but in Great Russia officers are practically prisoners among the men.

Bolsheviks Realising Their Danger.

LONDON, December 25.
 The "Times" correspondent in Petrograd reports that the endeavours of the Bolsheviks to come to terms with Ukraine and with the difficulties of the Constituent Assembly indicate that the Bolsheviks are realising their danger. All Southern Russia is now anti-Bolshevik. The food supply threatens to become shorter and coal supply from the Don is cut off. While peace is still remote the war of classes threatens to result in not only a social catastrophe, but the eventual subjection of Russia to German imperialism.

Anti-Revolution Plot.

LONDON, December 26.
PETROGRAD—The "Pravda" states that a hundred proclamations signed by so-called international workers have been found at the residence of a Cadet Professor. They are connected with an anti-revolution plot.

German Troops in Petrograd.

LONDON, December 24.
 The "Times" correspondent in Petrograd wires:—An evening newspaper says that the former German Military Attaché and former German Military Plenipotentiary to the Tsar are forming an army corps in Petrograd composed of German war prisoners with the consent of the Russian authorities.

Odessa Fighting Subsides.

Cause of the Trouble.

LONDON, December 26.
 An Odessa message to the "Times" says that the disturbances in Odessa have subsided and latterly degenerated into the sacking of wine stores and other excesses. The trouble began with the shooting of a young Jew Chief of the Red Guards. During the subsequent fighting eight wine stores were looted in one day, the booty including twenty thousand bottles in one store. Guards went to restore order, looted the stores, and finally both sides Soviet and Reds, met and appointed a committee jointly to restore order.

German Soldiers Disaffected.

LONDON, December 26.
 A DAILY MAIL message from Petrograd says that German soldiers in Poland have become practically disaffected by fraternising. Individual soldiers refused to carry out orders, but examples were made and discipline restored.

Bolshevik Train Held Up.

LONDON, December 26.
 Bolshevik troops sent to Kiff have been held up by a broken railway. Serious rioting has broken out at Abi in Finland.

Bolsheviks Attack Kharkoff.

LONDON, December 26.
PETROGRAD—The Maximilian news agency reports that Bolsheviks are attacking Kharkoff. The agency claims that Bolsheviks now control the railways to the south. A telegram however reports that a large body of Cossacks and Railway men near Tseritain has stopped Bolshevik troops going northward.

Maximalists Terms.

LONDON, December 26.
PETROGRAD—Maximalists and Social Revolutionaries of the left have agreed to form a Coalition Government in which the latter will have seven seats. The Maximalists have prohibited the manufacture of arms in view of the probability of a speedy European peace. It transpires that the Maximalist peace conditions include a demand for the speedy evacuation of occupied territories. The Maximilian news agency states that a Maximilian delegation at Brno Litovsk has written to the German Foreign Office that the peace negotiations may be ended when the German military authorities are not allowed to go to Berlin to meet the Russian Socialists. The Maximalists claim that six thousand of General Korniloff's troops have been completely beaten in the Government of Kharkoff.

Germany

"Vorwaerts" Suspended.

LONDON, December 26.
AMSTERDAM—The "Vorwaerts" has been suspended for three days evidently owing to its article attacking the Food Controller.

Publication Resumed.

AMSTERDAM—The "Vorwaerts" has resumed publication. It gives prominence to the Food Controller's defence which "inter alia" admits that the "Vorwaerts" had assumed such proportions as to endanger the general food supply.

The People and Militarism.

LONDON, December 26.
 Commenting on Mr. Lloyd-George's speech in the House of Commons the "Vorwaerts" points out that people during war-time are unable to combat militarism, but after the war the mighty current which in peace-time had forced militarism in the defensive will become overwhelming.

Shortage of Coal Supply.

Significant Request.

LONDON, December 25th.—**STEFAN WAGNER** issued a request to his friends not to call on the occasion of his mother's birthday, since the supply of coal does not permit of the drawing room being heated.

Offensive Against Italy Condemned.

LONDON, December 25th.—The **BERLINER ZEITUNG** condemns the offensive against Italy, and asks what right F. M. Von Hindenburg has to sacrifice the flower of Germany's youth to assist Austria in a mad enterprise which may easily result in disaster.

Austrian Troops for Flanders.

A Socialist's Declaration.

LONDON, December 25th.—The **ZURICH** correspondent of the **CENTRAL NEWS AGENCY** states that a socialist Deputy declared in the Reichstag that the Austrian people would not consent to sending troops to Flanders. They would not make separate peace in the east in order to make a separate war in the west.—("C. and M. Gazette" special cable.)

France

A Brilliant Soldier.

LONDON, December 26.
 General Guillaumet, successor to General Sarrail at Salonika, commanded an army at Verdun. He is regarded as a brilliant soldier.

The French Tcheco-Slovak Army.

Will Consist of 120,000 Men.

LONDON, December 24.
 Reuter learns that the Tcheco-Slovak army in France will consist of at least 120,000 men, chiefly Czech soldiers who voluntarily surrendered to Russians and Serbians.

Great Britain

Conscription of Wealth.

Mr. Law's Views.

LONDON, December 26.
 The full report of the recent speech by Mr. Bonar Law, replying to the Trade Union Congress Parliamentary Committee which urged conscription of wealth, shows that he emphasised that he personally favoured a levy on capital at the end of the war as the best means of reducing the National Debt. He pointed out that, while any such burden must ultimately fall upon industry, the political situation after the war would be such that the wealthy would have to continue to pay for the war. Hence the question, whether there should be a levy upon wealth, or that the burden be spread over fifty years, mainly concerned the wealthy classes. It was a question which method would pay them best and pay the country best. He disagreed with Mr. Sidney Webb that levy on capital could be made during the war. "If you try it, you will not get the money and you will run the risk of falling short of money."

General Allenby's Message.

LONDON, December 25.
 General Allenby has sent a message to General Pershing saying:—British troops in Bethlehem on Christmas eve send their American comrades a message of greeting and hope that through the achievement of their common purpose the law of force may yield to the force of law and peace and good will reign at length on earth.

To the Dominions.

F. M. Sir Douglas Haig has sent further messages to the Governors General of the Dominions and the Governor of Newfoundland conveying the King's warmest good wishes of all ranks to their respective countries. He has also sent a message to the Commanders-in-Chief in India and centres of operations outside France conveying greetings to comrades.

TELEGRAMS.

Anglo-Turkish Prisoners' Conference.

LONDON, December 25.
 A Geneva telegram to the "Daily News" says that the Anglo-Turkish Conference regarding prisoners of war has ended in a complete agreement on all points. The prisoners will travel on British hospital ships between Constantinople and Marseilles.

Mr. Asquith's Son Wounded.

LONDON, December 26.
 Brigadier-General Arthur Asquith son of the Ex-Premier has been severely wounded in France.

Sir Eric Geddes Received By The King.

LONDON, December 25.
 Sir Eric Geddes was received in audience by the King at Sandringham on Christmas morning.

LONDON, December 26.
 To-night's communique from Sir Douglas Haig reports mutual artillery firing and patrol encounters.

Italy

Proof of Italy's Solidarity.

LONDON, December 25.
ROME—The big Government majority in the Chamber is generally considered an overwhelming proof of the nation's solidarity to make any sacrifice necessary to pursue the war with increased vigour and as a complete overthrow of the interventionist movement.

Enemy's Probable Objective.

Allied Staffs Prepared.

LONDON, December 26.
 Reuter's correspondent with the French Army in Italy, referring to the vigorous Austrian offensive on the Asiago Plateau west of the Brenta mentioned in the Italian communique anticipates that if the enemy maintains his gains he will attack the Monte Grappa position in great force. The Allied staffs are prepared for all eventualities. The enemy is able to shell the nearest village in the plain, but there is little likelihood that he will succeed in breaking through from the hills. Nevertheless the ensuing week will be an anxious one for Italy and the Allies. The favourableness of the weather is such that the enemy is likely to endeavour to force the winter campaign to a decision without delay.

Italians Re-take Mount Asolo.

Effect on the Situation.

ALLAHABAD, December 25.
 LONDON, December 25th.—The "Times" correspondent with the French in Italy wiring on the 20th instant explains that the number of enemy troops westward of the Asiago Plateau has remained constant, since, their advance on the Piave but there has been considerable shifting of forces from the front between Vidor on the Piave and the sea to that between Vidor and the Asiago. Nearly the whole of these transferred troops have been put in positions west of those held by the French and British, so that the weight of the main attack has been directed against the Italians guarding the two banks of the Brenta with Mount Grappa and the Asiago plateau as the chief point of resistance. The correspondent described the position as serious but since this was written the Italians have retaken Mount Asolo which threatened to outflank Mount Grappa from the West, and the long awaited snow has fallen in the mountains. The Kaiser has claimed to have abolished the Russian winter, but he has yet to show that he can conquer the Alpine snow. Even on the British front a much lighter snowfall had a paralysing effect. Every gun moved now leaves a track readily visible from the air and every one fired makes a black patch rendering the most skilful camouflage useless. ("C. & M. Gazette".)

America

American Red Cross Agent Arrested.

LONDON, December 24.
NEW YORK—A telegram from Petrograd says:—M. Trozky has announced that Colonel Kolpasenikoff, Agent in Petrograd for the American Red Cross Mission in Rumania, has been arrested in connection with the instructions given him to send automobiles to Rostoff. The American Ambassador in Petrograd states that neither the Embassy nor the Red Cross are in any way involved in any counter-revolutionary movement.

Western Front

Christmas Day at the Front.

British Artillery Activity.

LONDON, December 26.
 Reuter's correspondent at Headquarters says Christmas Day has been sunny. The festivities have generally been of a modest character compared with those of previous years, but the usual cheerfulness prevails. There has been no question of even temporary fraternising with the enemy. Plum pudding has been served out for the first time as ration. This has previously been provided through private generosity. Our guns have been active throughout the past twenty-four hours, and wrought terrible havoc on an enemy infantry concentration in the neighbourhood of Becelaere yesterday afternoon.

LONDON, December 26.
 Last night's French communique said on Christmas day there was moderate artillery activity on the greater part of the front. It was fairly lively on the right of the Meuse.

TELEGRAMS.

The Raid on Mannheim.

LONDON, December 26.

PARIS:—Newspapers emphasize that the air raid of Mannheim illustrates the extraordinary endurance of the British pilots, who carried out work at a temperature of thirty degrees below zero. They say Marshal Haig is concentrating the British air forces in order sternly to reply to the German air raids on British towns. The raid on Mannheim constitutes a magnificent record.

F. M. Sir Douglas Haig's Reply.

LONDON, December 26.

F. M. Sir Douglas Haig, acknowledging the King's Christmas message to the Navy and the Army assures His Majesty of the forces defence of the integrity and honour of the Empire, until final victory is secured.

Naval Aircraft Activity.

LONDON, December 25.

The Admiralty announce that during the night of the 23rd-24th our aircraft dropped three tons of explosives on Bruges docks, and one and a half tons on the aerodrome at St. Denis Westerm and Ghislilles. All returned.

Nothing to Report.

LONDON, December 26.

In last night's communique Sir Douglas Haig said:—There is nothing to report.

(ASSOCIATED PRESS.)

Calcutta

The Indian National Congress.

4,000 Delegates and 400 Ladies.

Pick of India Present.

Mr. Tilak and his Legion.

CALCUTTA, December 26.

The Congress pandal which in compact presents a picturesque appearance and is made of timber and can hold nine thousand people. The pandal has been designed after the fashion of the old Roman amphitheatre and built in the shape of an ellipse. The whole pandal has been decorated in buff and brown. Seating accommodation slopes upwards so that persons holding tickets for the farthest seats are raised above those who are in front. The Press has been accommodated at the front of the Dais. The main entrance is in Indo-Sarasanic style besides the main entrance there are seven other entrances for delegates and visitors of various provinces.

The thirty second session of the Indian National Congress commenced its sittings this afternoon at 2 P. M. in the picturesque pandal at Wellington Square. The pandal was densely crowded with delegates and visitors beyond the holding capacity of the pandal which was at the utmost not more than 9000. The delegates registered up to 2 P. M. reached 4000 and visitors about 6000, Bengal contributing the largest number in both cases. There were also about 400 ladies present. Representative public men from all provinces were present with very few exceptions. It was an epoch-making movement in the history of India. Arrangements were admirably controlled by Indian volunteers. Sir Rohindra Nath Tagore who was the earliest to arrive was given a warm ovation. Mr. Tilak, the Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya, Messrs. Bomanji Surendra Nath Banerjee, Motilal Ghose, C. R. Das, Chakravarti, Mrs. Sarojini Naidu, Mr. Gandhi, the Raja of Mahmudabad, Dr. P. C. Ray, Mr. Bipin Chandra Pal and Justice Woodroffe and Sir Rash Behari Ghose were given ovations as they entered the pandal. Mrs. Annie Besant was cheered by the whole house standing as she was conducted in procession to the dais. The proceedings commenced with the offering of prayers by Sir Rohindra Nath Tagore and the singing of national songs by Bengalee girls. Rai Baikuntanath Sen Bahadur, Chairman of the Reception Committee delivered his welcome address. In the middle of the address Mr. Tilak at the head of 400 delegates who had been delayed on the train journey from Bombay marched into the enclosure and were most cordially received.

After the chairman's address was over Mr. Surendra Nath Banerjee proposed to ratify and confirm the election of Mrs. Besant as President of the Congress. He said:—

Mr. Chairman Brother and Sister Delegates Ladies and Gentlemen, I am charged by the reception committee to lay before you a proposition which I am sure will meet with your unanimous and enthusiastic acceptance. I desire to appeal to you to ratify and confirm the election of Mrs. Besant as President of this year's Congress. Mrs. Besant needs no introduction from me. She has a wide name and fame. She is one of the greatest orators of the world. Oratory may say is not (Laughter) a divine gift. In her case it is merged in the grandeur of her personality and in the brilliance of her achievements. I will not refer to her work outside India and standing at this Congress Platform I can only allude to her achievements in the domain of political reform but whatever may be the nature, the character and the complexion of her worldwide activities there is a great outstanding fact that she has made India her home not in the sense of many of those who have made it their home for the purpose of exploitation. She has made India her home with the highest aims of the spiritual, the moral, the intellectual and the political salvation (hear, hear).

She loves India with a love exceeding even that of a woman and that love has been tested by the truest and noblest sacrifice, consecrated by a suffering she has suffered for the sake of India and we return her love with enthusiastic gratitude, for we are a grateful people and in remembrance of her sufferings and in recognition of her services and as a protest against the repressive policy of interments we have conferred upon her the highest honour which is in our power to bestow, the presidentship of our congress. Madam, we bow down on our knees, and we bless also Providence that you have been selected a victim of

this repressive policy as you have thus attracted to it the attention of the civilized world as such a policy cannot stand the glare of enlightened criticism. I am sure that we are within a measurable distance of that day when the death knell of this policy will be sounded. Brother delegates, I will not detain you long because I have no desire to be between you and the gifted lady who will follow me but I will say this that Mrs. Besant has always been on the forefront of the fight for freedom.

She founded the Home Rule League. She has, by her marvellous work stimulated and fostered the cause of Self-Government and I have not the slightest doubt that her intemperance has imparted an impetus which otherwise would not have been possible.

Brother delegates, we are living in a psychological moment in the history of our country. Signs are all in our favour; there are those who would give worlds to the evil day and to postpone the fruition of our aspirations. We have got to counteract those by patriotism and unflinching sacrifice and at such a time so full of promise and so full of difficulties and dangers, we have thought it necessary to install Mrs. Besant in the Presidential Chair of the National Congress to lead us, to guide us and to instruct us in the firm confidence that she will worthily take her place amongst the greatest, the wisest Presidents of the Indian National Congress. With these words I lay the proposition before you (cheers).

The motion was seconded by Dewan Bahadur Govindaraghava Iyer of Madras and supported by Mr. Husain Imam of Behar, Mr. Bomanji of Bombay, Lala Harkishan Lal of the Punjab and the Hon'ble Mr. Salimulla Beg of the United Provinces. The motion was carried with prolonged cheers. The President then read her address.

Mrs. Besant received an ovation, as she mounted the Rostrum. She delivered a lengthy presidential address supporting the National Congress League reform proposals upon Home Rule lines, the main point emphasized being that the tie between India and England is now one of force and should be one of love, but that a tie of love is impossible until India is a free and willing partner in the Empire.

LATER:—The Indian National Congress which assembled this afternoon was remarkable not only for the enthusiasm of its numbers but also for the largeness of the attendance. So far as could be ascertained there were 4690 delegates as against 2200 last year at Lucknow and 2100 at Bombay the year before. Bengal including Assam topped the list with 1700 delegates, Bombay and Sind came next with about 930 the United Provinces and Madras had about 650 delegates each Behar 390, Central Provinces 163, Punjab 96, Behar 80 and Burma 38. The number of visitors also beat all previous records. The rush for tickets was so heavy that they were all sold out yesterday. Another interesting feature of the session was the large number of Lady Delegates. Amongst the more distinguished of the visitors were the Maharanae of Cooh Behar, Justice Sir John Woodroffe, Lady Woodroffe, Justice Chaudhury, Justice Sadasiva Ayer of Madras, Justice Chandrasekhara Ayer of Mysore, and the Maharaja of Natter. The proceedings began precisely at 2 P. M. prayers, songs, the addresses of the chairman of the reception committee and speeches of Mr. Bannerjee and others in formally proposing Mrs. Besant to take the chair occupied in all about an hour and a half. Mrs. Besant began to deliver her address at half past three and finished at half past five.

The feature of to-day's Congress was the attendance of visitors and delegates which exceeded by far its predecessors. Both moderates and extremists were there in large numbers although the nationalist parties preponderated. The latter party being in power its working was managed principally by Nationalist leaders. The Chairman of the Reception Committee's address was read loudly and was patiently followed by the audience though there was some interruption when Mr. Tilak with Mr. Khaparde entered the pandal who received an ovation. After order was restored the chairman concluded his speech Mr. Surendra Nath Banerjee's speech in proposing Mrs. Besant to chair was well received the motion was seconded and supported without speeches by a leading delegate from each province.

Discussing Mrs. Besant's address the "Bengalee" says like a pellucid stream it flowed bearing on its bosom the bright crystal embodying the aspiration of the great heart of India for self-government. The "Englishman" says "Madness could not go further than the suggestion that British government should be asked to pass a bill establishing self-government on Dominion lines in ten years." The STATESMAN says:—If Mrs. Besant had her ways condition of India would be even more pitiable than that of liberated Russia. The other Calcutta newspapers content themselves with reference to the size and enthusiasm of yesterday's meeting which the AMRITA BAZAR PATRIKA points out have never before been equaled.

Mrs Besant's Presidential Address.

The "Times of India's" Comment.

BOMBAY, December 26.

The "Times of India" commenting on Mrs. Besant's address says:—It would be easy of course to pick holes in an address of this character especially as Mrs. Besant's excursions into the economic and military history are not based on any intimate knowledge. It would be easy to indulge in indiscriminating approval. Neither course is of any service to India at this juncture. We hold it to be the primary duty of everyone who loves India and the Empire and who recognises the elementary fact that the governing spirit of British institutions is essentially progressive in India as elsewhere, to emphasize at this great crisis in the affairs of men our points of agreement rather than our points of difference. The paper proceeds to deal with particular points raised by Mrs. Besant accepting her first insistence on building from foundation and emphasizing the need for greater Provincial, Financial and Legislative economy and adds:—We may say at once that any scheme which aims at immediate establishment of representative institutions which ignores the possibilities of a Second Chamber and which takes no account of the position of Native States beyond one of mere negation is not one which has any chance of acceptance. The "TIMES OF INDIA" refers to the tendency to label everyone who refuses to subscribe to the periods of Home Rule League as a reactionary and selfish enemy of India, but after pointing to the French and Russian revolutions says:—Recognising to the full that the vital essence of British institutions is growth and that in India

the time is ripe if not over-ripe for a substantial step towards full self-governing institutions we say no less emphatically that all who study the constitutional history and look abroad are more than ever convinced of the wisdom of the British policy of building a little slowly so that we may build the more surely. Many of those who hold these views add the "Times of India" love India no less than Mrs. Besant and their desire to serve her is no less passionate than her own.

Mrs. Besant's Special Message to the People of India.

Presidential Address read out at Lucknow

LUCKNOW, December 26.

A public meeting attended by over two thousand persons was held under the auspices of the Home Rule League on the National Congress day at Rifeham Hall. Babu Ram Chandra, M. A. Advocate, the chairman of the meeting, read out Mrs. Besant's presidential address and repeated rounds of cheers. Her special message to the people of India was distributed and the following resolutions were passed:—This meeting of the citizens of Lucknow most earnestly urges that the Government be pleased to immediately enact at least the reforms contained in the scheme prepared by the All-India Congress Committee in concert with the Reform Committee appointed by the All-India Moslem League and that in the reconstruction of the Empire India shall be lifted from the position of a Dependency to that of an equal partner in the Empire with the Self-Governing Dominions. This meeting expresses its gratitude to Mrs. Besant for giving expression with independence and accuracy to the real political opinions and aspirations of the country in her address. The meeting was dissolved with a vote of thanks to the chair proposed by Nawab Sadiq Ali Khan. The proceedings lasted for over three hours.

Rs. Notes received in Calcutta.

To be Issued on January 2nd.

CALCUTTA, December 25.

Sufficient supply of 2½ rupee notes has now been received in India and it is proposed to begin their issue at Calcutta, Bombay and Madras on the 2nd January 1918. They will be made available to the public on the same conditions as one rupee notes and some are given to one rupee notes will be afforded for their encashment.

The Patrika.

CALCUTTA, December 26.

In the course of a lengthy article the "Patrika" says:—The Congress had hitherto met at the call of the country only. It had hitherto met to oppose official policy, its principal work being to criticize the acts and policy of the Government. That was more or less destructive work. But this year it meets not to consider how best to oppose official policy but how best to help it to fulfil itself. Its work now is the work of constructive statesmanship. It meets this year at the call of the Empire. A sum of Rs. 20,000 has been raised by sale of Congress Reception Committee and other tickets.

Before Rai Baikuntanath Sen Bahadur began delivering his address Mr. Bipin Chandra Pal read telegrams from various public bodies and absentee leaders expressing sympathy with the objects of the Congress and wishing the Congress all success. There were four telegrams from four Indian Public Associations in South Africa asking Congress to demand Home Rule, release of Mahomed Ali and brother, and to improve the states of the Indians in the colonies.

Burma

Burmese Affairs.

RANGOON, December 26.

Sir George Barnes with Lady Barnes and Miss Barnes left for India. Preparatory to departure a deputation of the representatives of Rangoon Rice and United Merchant Association interviewed Sir George on the serious position of rice and timber trade owing to the lack of shipping and also discussed the high prices of gunnies and other trade matters and the question of railways. Sir George promised sympathetic consideration of the whole position. The deputation were in favour of the Indo Burma Railway being constructed but considered preference should be given to internal railway development. They pointed out that in view of the demand for the separation of Burma from India the position of Indian merchants should be considered. Sir George assured the deputation whatever change took place their interests would be safeguarded.

Delhi

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 26.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 25th instant from the Secretary of State for India:

No fighting of importance has taken place in the British front though the enemy has been active in raiding and in local actions and drove in British advance posts on the Ypres Stander Railway. The Germans have been showing considerable raiding and artillery activity in Alsace.

The Italians by determined counter-attacks recaptured the ground lost by them south-east of Monte Serrita. Snow is now falling heavily in the Alps and the Italian positions are more assured than for some time past. The Arab forces under the son of the King of Hedjaz destroyed a Turkish troop train 350 miles from Medina. The British have advanced about 8 miles north of Jaffa and have also occupied a railway station seven miles north of Ludd. The aircraft have harassed the retreating Turks.

Peace negotiations were opened between the Russian Bolsheviks and the Central Powers at Brest Litovsk. Delegates from Russia Germany, Austria, Turkey and Bulgaria were present. Von Kuhlmann, German Foreign Secretary, presiding indicated that the work of the conference would be to fix the most important principles and conditions on which peaceful and neighbourly intercourse especially in agricultural and economic respects, could speedily be established. Civil war continues to extend in Russia and all Southern Russia is now reported to be ranged against Bolshevik Government.

ద్వితీయ ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ.

మచిలీపట్టణము.

(స్వకీయ శిఖరి)

ద్వితీయ ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ యీ నెల 28-న తేదీ ఉదయము మాపురమందిరమున సమావేశమయ్యెను. రాజమహేంద్రవరమునందలి గవర్న మెంటు ప్రెయిసింగు కాలేజీలో సుపాధ్యాయులగు శ్రీయురీ దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణ శర్మ ఎం. ఏ. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. బెజవాడ, ఏలూరు, కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము, పితాపురము, గుంటూరు, నెల్లూరు మొదలగు దూర ప్రదేశములనుండి విద్యార్థులు ప్రతి నిధులగ విచ్చేరిరి. మహాసభ 300 మంది విద్యార్థులు సభనలంకరించిరి. వీరుగాక మాపుర ప్రముఖులలో ననేకులువచ్చిరి. వారిలో ముఖ్యులు కట్టమాడి చిదంబర రావుగారు, కృత్తివెంటి గంగరాజుగారు, హరినాగభూషణం గారు, చిల్లరిగ సేతుమాధవ రావుగారు, ముత్తరాజు గుబ్బారావుగారు, పి. హెచ్. అనంతరామయ్యగారు, పురాణం నూరిశాస్త్రిగారు, త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు.

సభ 28 వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు బాత్మియగీతముతో ప్రారంభింపబడెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, టి. పూర్ణచంద్రరావుగారు సభ్యులకు స్వాగత మొసగుచు వారి గంభీర శోభాస్వయమును తెలుగున చదివెరి. పిమ్మట కొన్ని తీర్మానములు గావించబడెను. సాయంత్రం తిరిగి సభనుండి మరొకన్ని తీర్మానము లయిన పిమ్మట సభాధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును ఆంగ్లేయభాషలో నిచ్చిరి. 24-25 తేదీలయందు మిగిలిన తీర్మానములును పెద్దల యుపన్యాసములును, ఆంగ్లేయము నందును, తెలుగునందును వాగ్దోరణి పోటీ పరీక్షలును జరపబడెను. ఈ పోటీపరీక్షలలో తెలుగునకు రెండు బహుమానములును, ఆంగ్లేయమునకు రెండు బహుమానములు ఇవ్వబడినవి. త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరిగారు ప్రాచీన పాశ్చాత్య ఆచారములను గూర్చియు, దంలు ముఖ్యపధానలు గారు సదా చదువలసిన పుస్తకములను గూర్చియు, ముత్తరాజు గుబ్బారావుగారు పదు నెనిమిదవ శతాబ్దమునందలి తెలుగు గద్య వాఙ్మయమును గూర్చియు ఉపన్యసించిరి.

సభ చాల జయప్రదముగ జరుపబడెను.

అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు.

1. ఆంగ్లేయులకును వారి మిత్రులందలివారికిని సంపూర్ణజయము నొంగుచు వర్తమాన మహాసంక్రామమును త్వరలో బరిసమాప్తి మొందించుట కీ సభవారు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.
2. పెంటాంకుపరీక్షలుగూడ నూవించినరీతిని తమతమ విద్యాలయములలో సాధ్యమయినంత త్వరగా బాలభటోద్యమమును నిర్మించుట కీసభవారు విద్యాకాళాధికారులను కోరుచున్నారు.
3. హిందూదేశపు సంగతులనేనలో జేరుటకై విద్యార్థులకు సాకార్యము గలుగజేసినందులకు ప్రభుత్వమువారికి వందనము లర్పించుచు యుద్ధానంతరము గూడ దేహ దాహ్యము గల ప్రతివిద్యార్థియు పైనికీర్తున పొందుటగాను ఇట్టి హక్కు గలుగజేయవలెనని యీసభవారు ప్రభుత్వము వారిని ప్రార్థించుచున్నారు.
4. విద్యార్థుల ప్రహ్వచర్యమును గాపాడు కొనుటకు గాను గురుగరి రెండేళ్లదానిని కరుణ తమ వివాహములు నిలుపుదలచేయ ప్రయత్నింపవలెనని యీసభవారు రాంధదేశ విద్యార్థులను ప్రార్థించుచున్నారు. బి. వివాహసందర్భములలో సంసారముల యార్థికస్థితి భగ్న పగులకట్టియు మత్స్య సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధమగునట్టి యి మరలములను పరిపూర్ణముగా నిషేధించుట కీసభవారు రాంధదేశ విద్యార్థులను ప్రార్థించుచున్నారు.
5. అట్లె గ్రంథములను అట్లె చిత్రపులను పరిత్యజించియు వేళ్లలతో గావించుచు సభియ గాయక స్వర్య ప్రదర్శనముల బహిష్కరించుచును మహాసభాధ్యక్షుల ధర్మములచే సంఘసారకుర్య శిష్యమును ప్రతివిద్యార్థియు వైకొనవలెనని యీసభవారు విద్యార్థిసోదరులకు ప్రార్థింపించుచున్నారు. బి. జరియ, పొగాకు మొదలయినవాని యుపయోగము నన్నివిధముల బరిత్యజించి బ్రహ్మచర్యశిక్షాసాసాముగా పాశ్చాత్య విశేషసాహిత్యము సామాన్య జీవితవిధానమును ప్రతివిద్యార్థియు నకలంబింపవలెనని యీసభవారు విధించుచున్నారు. సి. దీక్షలు విద్యావ్యాపకత్యములనును, గ్రా

- మహాసభాధ్యక్షుని గావించియు, వాస్తవ సహాయ మొనర్చియు, సభలయం దై చిత్రిక సేవకులుగ నుండియు నింకను నిట్టి కార్యరూపములుగా విద్యార్థులెల్లరు సాంఘిక సేవ యొనర్చి తమ పాఠశాలవిధిక్యములను వెరవేర్చవలె నని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
6. విద్యార్థులనులగు ప్రస్తుతమున్న వ్యాగూరు ములతోబాటు బాత్మియవ్యాధులనులను గూడ విద్యార్థులకు శిక్ష గజపుటకు తగిన యుపాధ్యాయుల వినుమించి దేవయ్యాధానములను కారీకశిక్షావిధానమును పునరుద్ధరించుట ఆత్యావశ్యక యని విద్యాకాళాధికారుల కీసభవారు వివేదించుచున్నారు. బి. విద్యార్థిదళలో మంచిత్తును పొందుటకై విద్యార్థులకు వీలగు నన్ని వసతిగృహముల నేర్పరుచుట కీసభవారు ప్రభుత్వము వారిని విద్యాలయాధికారులకు నుంయితరులకు నేడు చున్నారు. సి. విద్యార్థుల వ్యాధిత విషయమై యెక్కువ శ్రద్ధతీసికొని విద్యార్థుల నకాలమరణముల వాత నుండి తప్పింప విద్యాకాళాధికారులను విద్యాలయాధికారుల నీసభవారు వినుపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నారు.
 7. ఆంగ్లేయ భాషలో పఠనీయగ్రంథములను తగ్గించుటకును, (2) ప్రవేశపరీక్షవరకును దేశభాషలో విద్యగరపుటకును, (3) హిందూదేశచరిత్రను పఠనీయంకముగా నేర్పరచి ఏ. గ్రూపునకు మార్చవలెననియు, (4) తరగతుల ననుసరించి విద్యాలయపురీతములను తగ్గించుటకును, (5) ఆంధ్రదేశములో వివిధములయిన పెక్కికల పాఠశాలల నేర్పరచుటకును విద్యాకాళాధికారుల నీ సభవారు కోరుచున్నారు.
 8. ప్రతిదినమును విద్యాలయపు కార్యక్రమమునకు ముందు విద్యార్థులకు వారి వారి మతముల ననుసరించి ధర్మ సంబంధమైన విద్యమెసంగుటకు విద్యాలయాధికారుల నీ సభవారు కోరుచున్నారు.
 9. 8, 9 గంటలకు గాని బాగుగా తెల్లవారని యాంక్ష దేశమున నుండు పాఠశాలలందోరే 6 గంటలకే తెల్లవారు మన దేశమునగూడ పాఠశాలలు 10 గంటలకే తెరువబడుట, బాలర సోమరితనమును వృద్ధిచేయుచున్న దనియు చాలమంది బాలర మధ్యాహ్న భోజనమునుమాన్చి సాయంకాలమున వాట పాటలయెడల వారిని నిరుత్సాహుల జేయుచున్న దనియు నందుచే నీపద్ధతినిమార్చి ఉదయమున 7 గంటలకే పాఠశాలలను తెఱవ నేర్పాటుల చేయుటకు విద్యాలయాధికారుల నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
 10. ప్రాతాముగ్లోగారు ఆజ్ఞ మెసంగినట్లు విద్యార్థులు బాత్మియపులతో విద్యాలయముల కరుగుదొండుటకు వారి కనుజ్ఞ నీయవలెనని విద్యాలయాధికారుల నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
 11. ఆంధ్రదేశములోని నాయకులను విద్యాలయాధికారులను సుపాధ్యాయులను ఆంధ్రవిద్యార్థి సభను సరియైన మార్గముల ననువుటకు సహాయముజేయు నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
- ఒక విచిత్రమైన మోసగాడు:— పృష్టజిల్లా గుడివాడ తాలూకా పసుమర్ర గ్రామమునకు, జగన్నాథ మనునొక కాపురులజును తెగి కత్తుచున్న మోసగాడు వచ్చి తాను తనతండ్రియు నారాధునివాడు గాని కిమ్మల యియు మాకథా కాలక్షేపముకై నుండెను సోవును వై గ్రామము దగ్గరనున్న నాగులేటి కాలువపట్టున కంటచేసే కొనలయిననని, తాను కంటప్రయత్నము నులక, కంటండ్రి చుట్టెక్కి కట్టు కొల్లును కాలువార పడిపోవుననుచును భామగారి పట్టు కొని ప్రయత్నించి కట్టును, కట్టికొని తనచేయి కొనకొని పోయిట్టును, కండ్రి క్రిందపడి చనిపోయినట్టును సాక్షిలు వారు వచ్చి రిపోర్టు వ్రాసికొన్నట్టును, కండ్రి కంటపంసాగ్రము నిమిత్తము దేవుకొనవలెననియు చెప్పగా ఉదాహరణలు గు గ్రామస్థులు వెంటనే వారికి పదిరూప్యము లొసంగిదనన సంసాగ్రుడందు తాముకూడ సహాయముచేయును యని వారిని కొంతదనుక వెంటబడింప వాని భయపడి, తాను చెప్పినంతయు, అసత్యమనియు ఆరునత్సరములనుండి కండ్రియొక్క ప్రయత్నము చెప్పెను. ఆహా! నీకు ఎందరిని నూనగించెకో గదా! వారిచేతినిద నాకుండుటకుల బాధపులు కట్టికొన్నది. వాడు ప్రతిదినము వాత్రుపాట దానికి తడిపివచ్చుచు ఉదయమున బలాత్కాముగా ఉడికినందులచే కత్తును ప్రసవదానిని చేతికింబూకొని కచ్చులు వానికియై యున్నదట. పిమ్మట, గ్రామస్థులనుమానించి, వారిని గ్రామమున నలు గారి యధీనమందరికి. మునముగాను పోలికను వారి కప్పజెప్పగా, వారు వారిని నిప్పంధించి యుండిరి.

శ్రీ జయలక్ష్మీ సమాజము.

చివ్వాడ, అరుంగులంపొట్ల, చిత్తూరు.

ఆర్యాద్య. ఈ సమాజము 1917 సం. ఆగష్టు నెల 80 వ తారీఖు గురువారము నీగ్రామవాసులచే స్థాపింపబడినది. ఈ గ్రంథాలయమున ప్రస్తుతము 130 ఆంగ్లాంగ్లేయ తాళపత్ర గ్రంథములును, మొ. తెనుగు వాదాపత్రములు నున్నవి. సమాజమునకు శ్రీమాకేశభావధాని, శ్రీ. శ్రీనివాసాచార్యులు వారిధ్యతానుగను వైదా రంగపురెడ్డిగారు కార్యదర్శిగను, బూదూరు గామానుజులరెడ్డి సహాయకార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి. ఇంకను ఈ గ్రామముందలి కొందరిని కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈ సమాజమున దేశసేవాదాశయమును, మార్గదర్శకులను అగు మహానుభావుల జయచర్యలను జరుపుటయు, గ్రంథాలయమున, గ్రంథములను, వాదాపత్రములు విరివిగ వ్యాపింపజేసి విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడ్పడుటయు, ఆపుడపును సభలు జరుపుటయు, స్వదేశోద్యమము, మున్నగు విషయముల వై సుచితకరపురములు ప్రజలకు బంచివెట్టుటయు మొదలగు నూతనోద్యమముల నారంభించి యున్నారము. వీనికి దయానుభూలగు మహాశయ తెల్లరు మాయుడు సమృత్తముంచి మాయాశయములు గ్రహించి సాయ మొనర్చుదురని నేడు మన్నుచున్నాము. ఈ గ్రంథాలయము ప్రకృతము బోధ పాఠశాల యందలి సొక గదియందున్నది. ఆయ్యది చాల ఇరుకగు ప్రదేశము. భవన నిర్మాణమున కై నొకసభజరిపి యత్నములుచేయ యత్నించు చున్నారు. భవన నిర్మాణమునకు నుమారు 1200 రూప్యములగు నని మదింపు చేయబడినది. ముగ్రామ పంచములు, యంగుండు పంచములు యభివృద్ధికై నొక పంచరాత్రిపాఠశాల నొకటి స్థాపింప సామాజికులు యత్నించు చున్నారు. అదియు త్వరలో సమ కూరగఁదని దలంచుచున్నారు. దయానుభూలగు మహాశయ తెల్లరు మాయాశయముల గ్రహించి, విరివిగ విరాళము లొసంగి బ్రాధించుచున్నారు. మాసమాజమునకు దయతోసభ్యుత్తమహించి తగుసాయ మొనర్చెదననిచెప్పి మమ్ములలోక్కొనించిన— శ్రీమాకేశ. శ్రీనివాసాచార్యులు వారికిని, మదరాసు పాఠశాలకేట, వాస్తవ్యులగు మన్నే నాగమ్మ యనునామె, చనిపోయిన తనకుమారుని భూపకాశ్రమగ 7.80 రూప్యముల విలువగల ఆంధ్రగ్రంథముల సుచితముగా నిచ్చిన జయచకును, వైభావన గ్రంథములయందలి గ్రంథములన్నియు సుచితముగానిచ్చిన యక్—బి.డి. శేషచార్యులు వారికిని మాత్యంతసాయ మొనర్చుచునెప్పి కొన్ని గ్రంథములు సుచితముగానిచ్చి పూనిమాండాడు వాసులు, ఆరె పోలునాయుడు గారికిని, ఆంధ్ర వారపత్రిక సుచితముగ నిచ్చుచుండు బూదూరు రామవరెడ్డిగారికిని మాయన: పూర్వకమగు వందనము లర్పించు చున్నారము. బూదూరు, గామానుజుల రెడ్డి, సహాయకార్యదర్శి.

ఒక వార్షికోత్సవము:— మాపురము కళాభివృద్ధి సమాజముయొక్క ప్రభువాద్ధికోత్సవ విగ్రహ 22-వ తేదీ సాయంత్రము తెల్లరు వారాల వివరమును బొమ్మకంటిక్కు మూర్తిగా యాధిపత్యమున జయప్రదముగా జరుపబడినది. విజయకోటను గురించియు, కంబుపాదముల కలసి లాభముల నుగర్చియు, వ్యాగూరుకోటను గూర్చియు అగ్రాసనాధిపతిగా నిరవ్యక్తించిరి. తగువార సభ్యులకు ఉపాహారము లొసంగబడినది. భావతాతకుల ఆంక్షసామాజ్యమునకును జయజయధ్వనులతో సభ యుగించబడినది. సభాకార్యక్రమ చుంతయు మాతృభాషలోనే నడుపబడుట సంప్రదనము.

విశాఖపట్టణపురాలక సంఘమువారు:— వీరు వర్తకులయై జరిగించిన ప్రదేశములో ఆరు కేసులు విచారణ జరిగి కొట్టివేయ బడినది. తక్కిన నాలుగు కేసులు విడుదా చేసికొందునని యూనిసిఫల్ వారి ఆదర్శు కరీయగాకు వెలవిచ్చినారు ఈ కాలికి విడుద్రాచేసికొనియే యంగురు. మాపురపాలక సంఘమువారు జరుగవలయు వర్తకులకు వ్యయప్రయాసలు కలిగించి వారేగాని తుదకు వారి కేమియు ప్రయోజనము లేకపోయినది. ఇంగులన వర్తకులు తమకు కలిగిన నష్టమును గాబట్టుకొనుటకు ప్రయత్నముచే నున్నట్లు విషయమున్ను. ఇంగుల ఫలికము యిందుముందు తెలియగలదు. బి. కోదండరావు గారు.

సుందరము ! స్వదేశీయము !! ఉపయోగము !!!
అందమైన 1918 క్యాలండరు

జనవరి 31. రేపటినుంచి అమృతాంజనము దిపోహరి చేసి 50 మందిని నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. ౪ కాక, ముందుగా చిట్లు పంపించానికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశం గమనమునుటకు త్వరపడటం యుక్తము.

తామరలైలము	పండ్లపాడి	మోహినీలైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధిము

చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4. 0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్నిచోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ప్రేసిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

పాథాపీడితులకు విరము: ఐపోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమితపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీరీటువంటి నుండు. మరుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను లండ్లను, ప్రాతఃకౌశ్యమున అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కత్తుడై కారిణి (28)

చిహ్నపాఠ్యపరిల్లా గురి మిచ్చుట నిస్సంశయము. సహజమైనను మధ్యమధ్యమ అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 టౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తివిధము:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No 2, BOMBAY.

విక బాపాలిసి ప్రశంస

ఇది కెన్నెలకంటే అపూర్వము విరవిరము
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర వర్షరశ్మికాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియూర కట్టనుంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
(ప్రముఖము. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

**అమృతాంజనము డిపో వారి
దివ్యోపధిములు.**

ఉ.ప.	ఉ.ప.	ఉ.ప.	ఉ.ప.
శంకచూర్ణము పండ్లతోముట్టుకు ...	0-2	తామరలైలము వెల్లడుకలు పెరుగుటకు	0-12
తీర్థరసాయనము మాత్రము అచిర్లమునకు	1-4	శోమహరి వెల్లడుకలు ఊడుటకు ...	0-8
దంకికూలహరి పండ్లతోముట్టుకు ...	0-8	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1-8
లజ్జగురీలము ధాతుప్రస్థిత ...	1-0	కస్తూరిమాత్రము వెల్లడి, మంచిది	50-కి 0-10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12	మఖిలోని మాత్రము ...	1-0
మాలకేంకకు లైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-12	మఖిలోని లైలము పుండ్లకు ...	1-0
తేలువండు తేలువాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8	చిలేవనములకుమాత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0-8
శీత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4	గ్రహణి మాత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0-8
అలకామృతము వాంతివ్యాధులకు ...	0-8	శిరోవేదక మాత్రము నిలవొప్పులకు ...	0-12
గజ్జికలైలము గజ్జిచిగులకు డబ్బీ 1-కి ...	0-8	కాలినపుండ్లకు మాత్ర సీసా 1-కి ...	0-8
చామరచూర్ణము సీసా 1-కి ...	0-8	కేకప (దానకము) సీసా 1-కి ...	1-0
చేలక చుండు సీసా 1-కి ...	0-4	మనుమారి మాత్రము, కనుమచ్చవ్యాధులకు	1-0
తామర లైలము; తామర, తీటుకు ...	0-8	చుండుకు మాత్ర సీసా 1-కి ...	0-8
కృష్ణము లైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-4	మందుకలైలము, మఖిలంకికి ...	0-8
మంద్రాక్షాణకము సీసా 2-కి ...	1-0	కన్నులకు లైలము కీరీపుష్పము ...	0-8
కనకాశి కీరగజ్జులకు దగ్గుకు ...	1-4	కన్నులకు సీసా వెల్లడిటకు ...	0-8
శివహరిచూర్ణం ఉబ్బసములకు డబ్బీ 1-కి	0-8	ఇలాచి మాత్రము చులబద్ధమునకు ...	0-8
చాయాపుటాటుకు మందు ...	1-0	జంతువారలచే ఎమిడికలకు ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపధిములు

బృహత్ మంజుష్టాదికౌష్ఠ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రపభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు నుంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు సాంస్కృతికభాషలో జరుగవలయును.

జాండూ పార్శ్వస్యాటికర్

వర్షుక్య

ఆయుర్వేద యోగ్యముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 18.

The Zandu Pharmaceutical Works
The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

ముద్దుల్లా, పద్మములు!! క్రాంత్యును పార్శ్వచట్ట!!

ఇహ్యుది మృదుమధురతైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు నుబోధకము. ప్రసర్య నాటకముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కర్ణాటకాది వర్ణమట్టులతో నిండియుండును. ఒక పర్యాయము చదివినను ప్రదర్శించినను విడువరు. దీనిని గూర్చి నెల్లూరు వాస్తవ్యులును బందరు నోటిలు కాలేజి ఫ్రాంకెనరగు శ్రీయ్యుర ముత్తరాజు గుబ్బారావు, ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. రూ. వెల 1-0-0 తపాలకూలి చేరు.

గ్రంథకర్త:— పసుమిరి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రీ (980)
భోజులి పేట, బందరు.

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘురూపారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జాపబడినది. అందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి నెం. ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,

మాంటు రోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాకుమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.

డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (948-387) మేనేజరు.

సేనాశ డిక్టేటర్, మంచిది తులము 1-కి ... 80-0-0

కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0

గోరొజనము, మంచిది ,, ... 7-0-0

రసభస్మము తులము 1-కి ... 0-10-0

పచ్చకర్పూరం ,, ... 2-0-0

అదివచ్చికాన లేక జాన్తు తులం 1-కి ... 8-8-0

బాలాచ్యుతము సీసా 1-కి ... 0-12-0

తాంబూలమాత్రము, మనాసగా నుండుకు 50-కి 0-8-0

అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతాంజన అవలేహము.

ఈ లేహ్యము గర్భమునకు తుదిచేసి బలమును కలిగించి శాశ్వతముఖము నొసంగును. 219

ఆశోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాశ్వతము అను పుస్తకమునకు

వ్రాసిన తపాల భర్త్యు లేక యే ఉచితముగా పంపెదము. వైద్యశాస్త్ర మునిశ్చేంకర్ గోపింద్ర,

అలంకరితా శాస్త్రాధ్యయం, 151, బ్రాడ్వే, మదరాసు.